

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	3
1.1. Programmaverantwoording	4
1.1.1. Programma Bedrijfsvoering	5
1.1.2. Programma Producten & Diensten	9
1.1.3. Algemene dekkingsmiddelen	22
1.2. Paragrafen	23
1.2.1. Weerstandsvermogen	23
1.2.2. Onderhoud kapitaalgoederen	23
1.2.3. Financiering	24
1.2.4. Bedrijfsvoering	25
1.2.5. Verbonden partijen	28
1.2.6. Rechtmatigheid	28
2. Jaarrekening	29
2.1. Balans (vóór resultaatbestemming)	30
2.2. Programmarekening	32
2.3. Toelichtingen	33
2.3.1. Kasstroomoverzicht	33
2.3.2. Grondslagen voor presentatie, waardering en resultaatbepaling	34
2.3.3. Toelichting op de balans	36
2.3.4. Toelichting op de programmarekening	44
2.3.5. Incidentele baten en lasten	49
2.4. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	50
Bijlagen	50
I Overzicht van aanwinsten en verliezen 2011	51
II Overzicht van gereedgemaakte archiefinventarissen en plaatsingslijsten	53
III Overzicht publicaties van medewerkers	55
IV Overzicht Bestuurs- en redactielidmaatschappen	57

1. Jaarverslag

Hierbij bieden wij u de jaarstukken aan van het Historisch Centrum Overijssel 2011. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening over 2011.

In het jaarverslag is de programmaverantwoording opgenomen. Deze biedt per programma inzicht in de realisatie van de doelstellingen, de wijze waarop dit is geschied en de daarmee samenhangende baten en lasten.

In de zogeheten paragrafen wordt ingegaan op de verplichte items weerstandsvermogen, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en rechtmatigheid.

De jaarrekening is het financiële gedeelte en bestaat uit de balans per 31 december 2011 (vóór resultaatbestemming), de programmarekening over 2011, alsmede toelichting op beide stukken.

In de programmarekening worden de gerealiseerde baten en lasten per programma gepresenteerd. Tevens vindt u het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen, van het gerealiseerde resultaat vóór bestemming, de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en het gerealiseerde resultaat ná bestemming.

1.1. Programmaverantwoording

Managementsamenvatting

Het jaar 2011 is voor het Historisch Centrum Overijssel een jaar geweest met hoogtepunten. Er zijn wederom goede resultaten geboekt, zowel op het gebied van de publieksactiviteiten als ook op het gebied van verbeteringen in de digitale infrastructuur van het HCO. Het kader van dit jaarverslag vormt het meerjarenbeleidsplan 'Zo doen we dat dus ...' en de daarin geformuleerde missie die luidt; 'Wij presenteren met enthousiasme de geschiedenis van Overijssel en faciliteren onderzoek voor jong en oud'.

Strategisch was de lancering van de groepenwebsite MijnStadMijnDorp een hoogte punt. Eerst in april de zogenaamde betaversie en in oktober de publiekslancering van de website. Tegenvaller was dat Wbooks aankondigde niet langer met het tijdschrift te willen doorgaan. Het HCO heeft met ingang van januari 2012 het tijdschrift in eigen beheer en beziet welke doorstartmogelijkheden er voor de functie van het tijdschrift zijn.

Naast Mijn Stad Mijn Dorp was onze educatieve tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog weer een groot succes, maar het grote hoogtepunt was natuurlijk de tentoonstelling over de Moderne Devotie met het bijpassende programma met tal van activiteiten. De tentoonstelling in de Fundatie trok bijna 25.000 bezoekers en haalde in alle landelijke dagbladen positieve publiciteit.

De Waanderslezingen hebben inmiddels een vaste plaats in de programmering, evenals de historische avonden. Alle publieksactiviteiten worden in het externe publieksjaarverslag, dat in februari is verspreid, verantwoord.

Aan het einde van het jaar werd een voorlopige oplossing voor ons depotprobleem aangekondigd. Deze oplossing is nog niet bevestigd. De oplossing voorziet in het plaatsen van verrijdbare stellingen. Deze oplossing zou voor het HCO voldoende werkbaar moeten zijn voor de komende beleidsperiode 2013-2016. Dit betekent ook dat het HCO voor als nog niet gaat participeren in een nieuw depot in Kampen.

De jaarrekening sluit met een klein tekort dankzij inverdienmogelijkheden op subsidies, in het bijzonder de € 300.000 van de provincie Overijssel. Voor een nadere financiële toelichting verwijs ik hier naar de toelichting op de jaarrekening.

Politiek bestuurlijk was 2011 wederom een turbulent jaar. Op de valreep van het verslagjaar lag er een concept akkoord tussen Rijk en IPO over de financiële bijdragen die de provincies gaan leveren aan de RHC's. In 2012 moet duidelijk worden wat dit concreet voor het HCO gaat betekenen. In ieder geval is duidelijk dat er een korting plaatsvindt van 2,85% op de Rijksbijdrage.

1.1.1. Programma Bedrijfsvoering

Dit programma beoogt met de beschikbare bedrijfsmiddelen de realisatie van de producten en diensten mogelijk te maken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Medewerkers Tevredenheid Onderzoek

In 2011 is een Medewerkers Tevredenheid Onderzoek uitgevoerd (z.g. MTO). Het onderzoek is uitgevoerd door TNS NIPO. Elke medewerker is uitgenodigd om mee te doen. De invulling van de enquête ging via internet, waarbij elke medewerker een vragenlijst kon beantwoorden. De vragenlijst was opgebouwd uit 26 vraagmodules. In totaal 164 vragen. Van de medewerkers heeft 95 % deelgenomen aan het onderzoek. Op de algemene tevredenheid scoorde HCO goed, met een index van 84 % behoorde HCO tot de 10 % hoogst scorende organisaties in de benchmark.

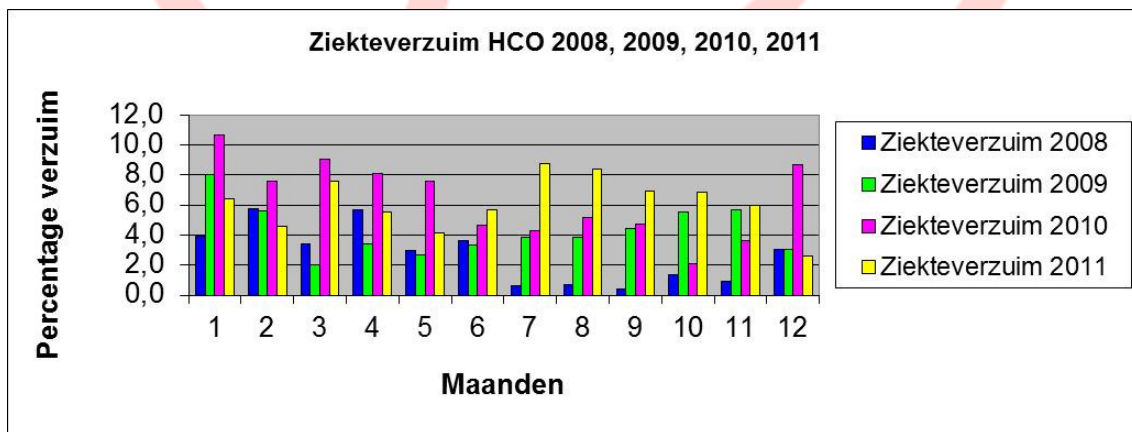
In overleg met de medewerkers en OR is er een aantal verbeterpunten gedefinieerd, die zijn te vatten in het begrip resultaatgerichte communicatie. Concreet betekent dit het opnieuw afstemmen van allerlei overleggen op elkaar, resultaatgerichte planningsgesprekken, tijd verantwoorden en kengetallen. Dit alles in samenhang.

2. ARBO

De ARBO-werkgroep is 2 x bij elkaar geweest. ARBO-werkgroep bestaat uit 4 leden (OR-lid, Preventiemedewerker, Medewerker facilitaire dienst, Hoofd Bedrijfsvoering). Vanuit de ARBO-werkgroep worden ARBO-gerelateerde zaken op hoofdlijnen besproken, de uitvoering ligt bij preventie, facilitair of bij bedrijfsvoering. Dit heeft geleid tot:

- Invullen van de BHV-organisatie
- BHV-opleidingen voor de BHV-ers (12 personen)
- Plaatsing zonwering i.v.m. lichtval op de beeldschermen
- Aanschaf AED
- Constructief overleg met de RGD m.b.t. de temperatuur in het gebouw en plan van aanpak voor een oplossing

3. Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage is uitgekomen op 6,12 % (2008: 2,71 %; 2009: 4,48 %; 2010: 6,36%). T.o.v. 2010 een lichte daling. De meldingsfrequentie is gestegen van 0,85 naar 1,21. Dit kengetal geeft aan dat er een stijging is van frequent kort verzuim. Verzuimcijfers > 1 betekent dat er meer ziekmeldingen zijn geweest dan het aantal medewerkers

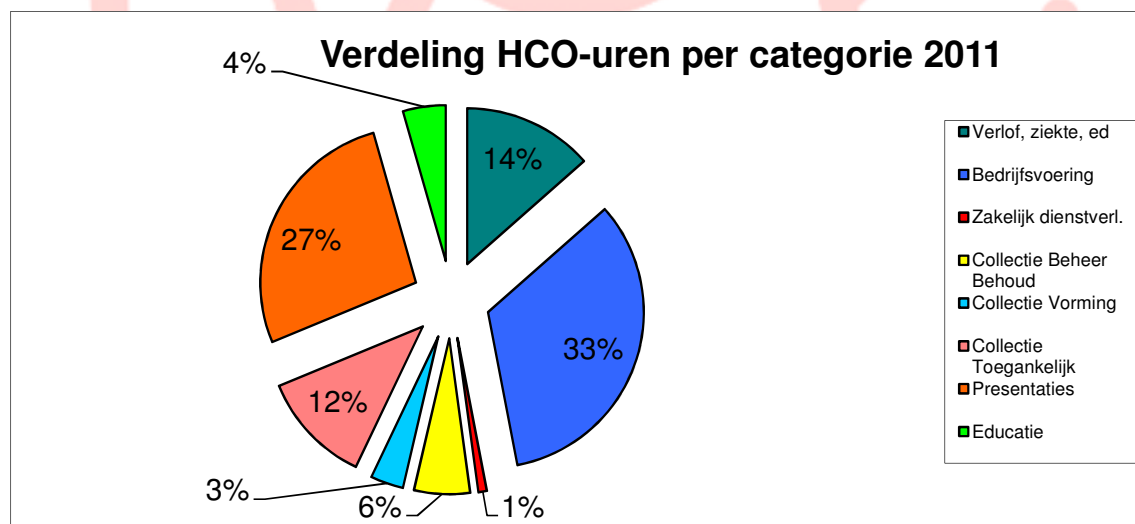
Een combinatie van frequent zieke medewerkers(niet arbeid gerelateerd) en langdurige zieken(niet arbeid gerelateerd) heeft geleid tot een lichte daling van het verzuimpercentage t.o.v. 2010. T.a.v. de meldingsfrequentie is er een stijging. Bij een aantal gevallen langdurig en frequent kan de bedrijfsarts pas actief beginnen met een re-integratietraject, nadat de reguliere zorg is afgerond. Bij het SMT(4 x per jaar) worden de verzuimcijfers besproken en waar het kan, wordt actie ondernomen. Het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie zijn een enorm aandachtspunt met tegelijkertijd een besef dat er vanuit de organisatie even weinig aan gedaan kan worden.

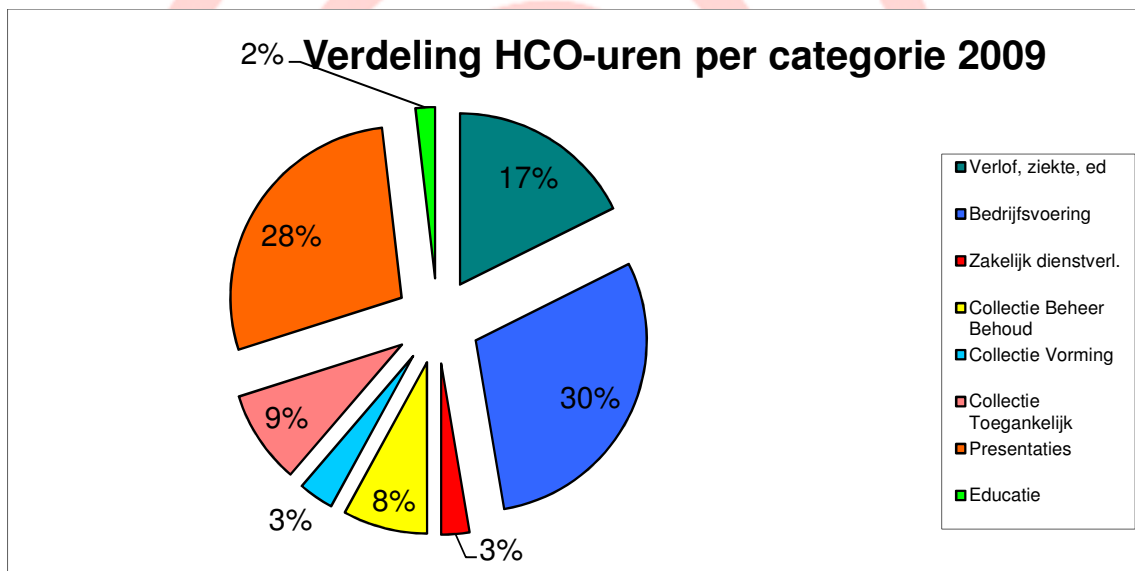
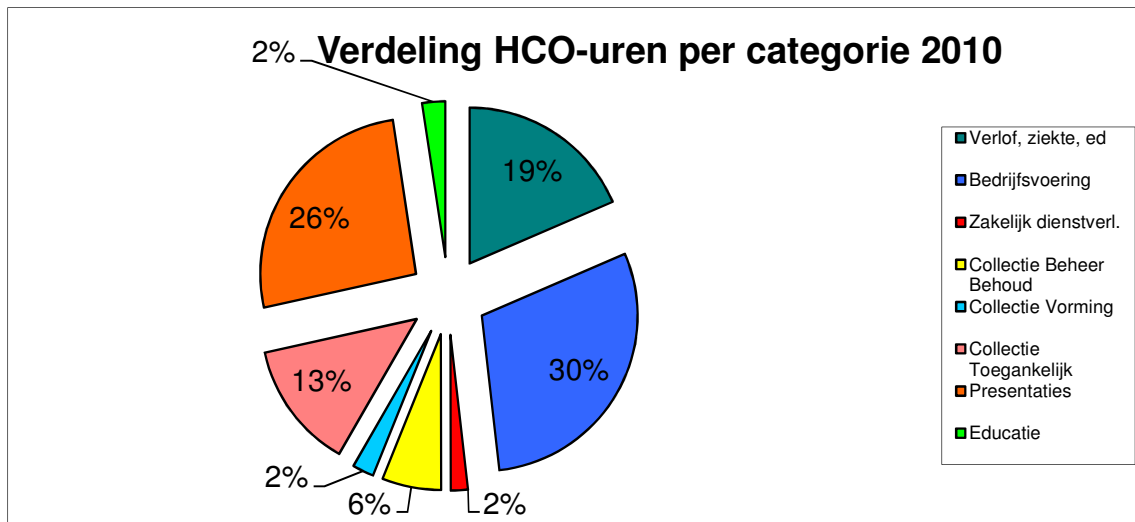
4. Output tijdschrijven

Hieronder is in enkele tabellen en grafieken de urenverantwoording naar hoofdcategorieën weergegeven over 2011 en de twee voorafgaande jaren. De grafiek 2011 is tot stand gekomen op basis van 79 % van de uren (in 2010 en 2009 waren resp. 88 % en 91,55% van de uren verantwoord).

Categorie	2011	2010	2009
Verlof ziekte, ed	14%	19 %	18 %
Bedrijfsvoering	33%	30 %	29 %
Zakelijke dienstverl.	1%	2 %	3 %
Coll. beheer behoud	6%	6 %	8 %
Collectie vorming	3%	2 %	3 %
Collectie toegankelijk	12%	13 %	9 %
Presentatie	27%	26 %	28 %
Educatie	4%	2 %	2 %

De globale jaarlijkse verdeling is goed vergelijkbaar. Opvallend is de dalende tendens bij de zakelijke dienstverlening 3, 2 en tenslotte 1 %. De hoeveelheid uren daalt, evenals de inkomstenstroom van zakelijke opdrachten. Minder zakelijke dienstverleningsopdrachten betekent dat het aantal besteden uren afneemt met als gevolg een daling in de inkomsten . Het aantal educatieve uren is stijgende.

5. Saldo baten en lasten

De realisatie 2011 op het programma Bedrijfsvoering was een voordelig saldo van ca. € 65.000. Ten gevolge van de index 2011 was er een flinke meevaller mbt de lumpsum Rijk, nl € 121.000. De personeelskosten vielen hoger uit door het langer door werken van FPU medewerkers en inhuur ivm een zieke medewerker. Afschrijvingskosten waren in ieder geval lager ivm omruil investeringen naar exploitaties. Huisvestingskosten vielen ca. € 6.000 lager uit. Daarentegen kwamen de organisatiekosten hoger uit dan was begroot, ca. € 38.000. We waren bij 1 project in de gelegenheid om loonkosten door te belasten aan een externe gefinancierd project bij programma Producten en Diensten. Tbv de externe storage zou een 3-jarig contract afgesloten moeten worden. Het bestuur heeft medio 2011 besloten om hier langdurig contract af te sluiten, zolang er geen helder beeld is mbt de financiële gevolgen van het bestuursakkoord.

Wat heeft het gekost?

Programma Bedrijfsvoering

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Baten	3.585.238	3.458.013	3.504.124
Lasten	3.519.651	3.507.493	3.453.191
Resultaat ná bestemming	65.587	-49.480	50.933

Het resultaat 2011 voor het programma bedrijfsvoering is positief. Het resultaat bedraagt € 65.587. Ten opzichte van de begroting is het negatief resultaat omgezet in een positief saldo. Een verbetering van ca. € 115.000. Veroorzaakt door uitgestelde investeringen en een latere omruil van investeringen naar exploitatie, loonkosten doorbelasten naar programma Producten en Diensten en een toename in de baten, namelijk een hogere rijksbijdrage ivm het toekennen van de index 2011(bekend geworden eind 2011) en het uitkeren van de index 2010(NB Eenmalig).

Evaluatie rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

Het bestuur komt 4 keer per jaar bijeen; begrotingen, jaarbericht, financiële voortgang, convenanten, mogelijke samenwerking, organisatie en belangrijke projecten worden besproken. In de bijeenkomsten van juni, september en december wordt het bestuur op de hoogte gebracht over de financiële stand van zaken en het te verwachten eindejaarsaldo.

1.1.2. Programma Producten & Diensten

De doelstelling van dit programma is de uitvoering van de door de Archiefwet 1995 opgedragen taken, alsmede het realiseren van de cultuurhistorische missie van het Historisch Centrum Overijssel.

Kengetallen	2011	2010	2009
Collectiebeheer en –behoud			
Aantal meters verpakken	230 m	650 m	150 m
% van de tijd voldoen aan deponthiëne	99%	99%	99%
Aantal extern verstrekte adviezen.	1	2	4
Collectievorming			
Aantal te verwerven collecties	20	27	104
Aantal meters te verwerven collecties	115 m	45 m	718 m
Aantal te verwerven films		2.691	1.325
Aantal te verwerven beeldmateriaal	10.627	2.538	1.373 st
Collectie is toegankelijk			
Aantal toegangen produceren	26	37	5
Aantal meters toegankelijk maken	273	453	1
Aantal nieuwe data aan databases op internet			
BS tbv Genlias	65.500	146.374	48.000
Percelen tbv Kadastrale Atlas	gereed	10.508	15.250
Aantal documenten/foto's/etc. digitaliseren	203.000	4500	3.850
Presentaties			
Bezoeken studiezaal	4433	5009	5.328
Bezoeken exposities	1287	2182	2.875
Bezoeken expositie Moderne Devotie #	25570		
Bezoeken lezingen, etc.	7058	4011	6.000
Bezoeken HCO-websites	213140	201650	202.120
Educatie aantal scholen; ontvangen(extern bereikt)		49 (34)	50 (72)
Educatie aantal leerlingen	5700*	7436	6.905
Educatie aantal leerlingen tbv Moderne Devotie #	3389*		
Zakelijke dienstverlening			
Aantal projecten	9	13	15

Externe locatie

* Totaal zijn er 9089 leerlingen bereikt.

Wat hebben we gedaan?

COLLECTIEBEHEER EN - BEHOUD

De Archiefwet 1995 verplicht het HCO tot bewaring van de haar toevertrouwde archieven en collecties in materieel goede en geordende staat. De materiële verzorging dient zodanig te zijn, dat raadpleging van de informatiedragers en de daarop vastgelegde informatie nu én in de toekomst verzekerd blijft voor recht- en bewijszoekenden en historische onderzoekers.

Het HCO kiest daarbij primair voor passieve conservering. Door goede bewaaromstandigheden en de juiste omgang met de stukken moet schade aan de documenten maximaal worden voorkomen. Eensdeels betekent dit opslag in depots die voldoen aan de wettelijk eisen van klimaat, beveiliging tegen brand- en diefstal, wering van uv-licht et cetera. Daarnaast wordt elk jaar een behoudsplan uitgevoerd, gericht op het schoon houden van de depots en de genormeerde verpakking en berging van archieven en collecties. Dit jaar is een goede slag gemaakt door het (her)verpakken en etiketteren van ca. 230 strekkende meter documenten en enkele duizenden kaarten en tekeningen. Vanuit het rijk wordt jaarlijks een deel van de lumpsum geoormerkt voor behoud (€ 49.000). Dit bedrag is volledig daaraan besteed.

COLLECTIEVORMING

1. Archiefinspectie

De directeur van het HCO is op grond van artikel 32 van de Archiefwet 1995, nader uitgewerkt in de Document- en Archiefverordening Gemeente Zwolle 2005 belast met het toezicht op het beheer van de nog niet aan het HCO overgedragen archiefbescheiden van de gemeente Zwolle. In 2011 heeft het HCO tevens de gemeentelijke archiefinspectie in Deventer en in Kampen uitgevoerd, zoals vastgelegd in de samenwerkingsconvenanten tussen het HCO en de beide gemeenten. Met de provinciale archiefinspectie is overleg gaande in hoeverre het HCO deze diensten ook aan ander Overijsselse gemeenten kan aanbieden.

Gedurende het verslagjaar zijn de navolgende activiteiten uitgevoerd.

1.1. Archiefinspectie gemeente Zwolle

Bij de gemeente Zwolle heeft in 2011 geen formele archiefinspectie plaatsgevonden. Wel werden reguliere advies- en werkbezoeken gebracht. In juni en juli 2011 vond overleg plaats met DIV en de projectleider eHRM over het plan van aanpak digitalisering P-dossiers van de gemeente Zwolle. Gedurende het verslagjaar werden tevens diverse verzoeken tot vernietiging van gemeentelijke archiefbescheiden afgehandeld. In totaal werd ruim 208,5 m. archief vernietigd. Er werden geen archieven aan het HCO overgedragen.

1.2. Archiefinspectie gemeente Deventer

Archiefinspectie

Formele archiefinspectie op analoge archieven heeft in 2011 slechts één keer plaatsgevonden. Het inspectierapport verschijnt in 2012. "Rodin" is een referentiekader voor de opbouw van digitaal informatiebeheer, in 2010 ontwikkeld door LOPAI en WGA. In overleg met de gemeente Deventer, de gemeentearchivaris en de provinciaal archiefinspecteur wordt bekeken of RODIN in 2012 gebruikt kan worden als een geschikt kader voor de archiefwettelijke toetsing van digitale systemen. Gedurende het verslagjaar werden verzoeken tot vernietiging van gemeentelijke archiefbescheiden afgehandeld. In totaal werd ruim 297,24 m. archief vernietigd. Er werden geen archieven aan het SAB overgedragen.

Archiefbewerking

Met het oog op de aanstaande pensionering van de beheerder van het semi-statisch archief is gesproken over versnelling van de bewerking van de semi-statische archieven van gemeentelijke diensten. Financiële middelen zijn door het college beschikbaar gesteld. In 2011 is door vrijwilliger een begin gemaakt met het project.

De Stichting IJssellandschap te Olst heeft financiën beschikbaar gesteld voor de bewerking van haar archieven. Vanaf september 2011 heeft een groep van 4 vrijwilligers – onder leiding van de heren de Beer en Seekles – een begin gemaakt met de bewerking.

1.3. Archiefinspectie gemeente Kampen

Op grond van de dienstverleningsovereenkomst uit 2010 is het HCO belast met het toezicht op het beheer van de nog niet naar de Kamper archiefbewaarpplaats overgebrachte archiefbescheiden. Als activiteiten werden geformuleerd: a) het houden van archiefwettelijke archiefinspecties, b) het opstellen van archiefbewerkingsplannen voor de archieven die bij DIV-Kampen berusten en c) het toetsen van aanvragen in het kader van vernietiging en substitutie. Gedurende het verslagjaar werden diverse werkbezoeken afgelegd. Met de teamleider DIV zijn afspraken gemaakt over het houden van een archiefinspectie bij de gemeentelijke diensten op locatie in de stad. Deze archiefinspectie zal in 2012 worden uitgevoerd. Het opstellen van het handboek substitutie is aangevat. Gedurende het verslagjaar werd één verzoek tot vernietiging van gemeentelijke archiefbescheiden afgehandeld. In totaal werd ruim 19 m en 122 registers vernietigd.

Daarnaast is het HCO als extern adviseur betrokken bij het project "wegwerken achterstanden".

Dit project heeft betrekking op de bewerking (inventarisatie en vernietiging) van dienstarchieven die bij het Gemeentearchief Kampen berusten. Voor het wegwerken van deze achterstanden heeft het College financiële middelen tot en met 2012 beschikbaar gesteld.

1.4. Archiefinspectie Regio IJsselVecht/GGD IJsselland

De omvorming van de Regio naar twee nieuwe organisaties, te weten de GGD IJsselland en de Veiligheidsregio, vergde opstelling van aangepaste archiefwettelijke verordeningen. Aan het eind van het verslagjaar waren de verordeningen voor beide regio's helaas nog niet bestuurlijk vastgesteld. Daarnaast bleek dat de in 2010 opgestarte Gemeenschappelijke Regeling Meldkamers Oost-Nederland nog niet beschikt over geldende verordeningen. De provinciaal archiefinspecteur bracht in mei 2011 een inspectiebezoek aan de GGD IJsselland. De uitkomsten werden door DIV met de gemeentelijk archiefinspecteur besproken en acties zijn in gang gezet. Het vervaardigen van een handboek substitutie is in voorbereiding genomen. Gedurende het verslagjaar werd één verzoek tot vernietiging van archiefbescheiden afgehandeld. In totaal werd ruim 5 m archief vernietigd. Het archief van de GGD Zwolle e.o. is aan het HCO overgedragen.

1.5. Archiefinspectie Regiopolitie IJsselland

In 2010 werden 10 organisatieonderdelen van de Regiopolitie IJsselland formeel geïnspecteerd. Actualisatie van dat inspectierapport vond plaats op 14 juli 2011. Op die dag werd in samenwerking met de provinciaal archiefinspecteur andermaal een bezoek gebracht aan het korps, ditmaal in het kader van een landelijk gecoördineerde archiefinspectie bij alle politiekorpsen in Nederland. Het definitieve rapport is in september 2011 aan de korpsbeheerder aangeboden en in december aan de landelijk coördinerend provinciaal archiefinspecteur in Zuid-Holland toegezonden. Gedurende het verslagjaar werd één verzoek tot vernietiging van 54 m archiefbescheiden ingediend en gehonoreerd.

1.6. Archiefinspectie Christelijke Hogeschool Windesheim

Er werd geen bezoek gebracht aan de afd. DIV van de Christelijke Hogeschool Windesheim. Evenmin vond vernietiging plaats.

1.7. Werkgroep Selectielijst Regionaal Historische Centra

De concept-selectielijst werd uiteindelijk door de werkgroep definitief vastgesteld en is op 18 juli 2011 ter vaststelling aangeboden aan het Nationaal Archief. Het verslag van het zogeheten driehoeksoverleg verscheen in september, waarna de concept-lijst tussen 1 november en 13 december 2011 heeft publiek ter inzage heeft gelegen. Er werden twee zienswijzen ingediend. De definitieve selectielijst wordt in 2012 vastgesteld.

1.8 Totaal vernietigd na archiefwettelijke toetsing: 585 m.

2. Verwerving

Het verwervingsbeleid van het HCO steunt op twee pijlers. Als belangrijkste geldt de Archiefwet 1995. Deze verplicht overheidsinstellingen hun archieven in goede en geordende staat te bewaren en na 20 jaar over te dragen aan een openbare archiefbewaarplaats. Het HCO vervult deze functie voor de rijksinstellingen in Overijssel, de provincie Overijssel, de gemeenten Dalfsen, Olst-Wijhe, Zwartewaterland, Zwolle en het Waterschap Groot-Salland. Deze archiefwettelijke aanwinsten omvatten 97 meter ofwel 78 % van de totale instroom.

Daarnaast geldt het principe van "documenting society". Collecties en archieven moeten ook representatief zijn voor de politieke, economische, culturele, sociale, maatschappelijke en topografische historische ontwikkeling van Zwolle en Overijssel buiten het overheidsdomein. Deze categorie aanwinsten omvatte 18 meter archivalia en alle beeldmateriaal. Foto's en films krijgen bijzondere aandacht in de collectievorming. Beeldmateriaal omvat immers direct herkenbare en levende geschiedenis en biedt grote publieksgroepen een relatief gemakkelijke toegang tot het verleden.

Als gevolg van het tekort aan depotruimte stond de instroom van nieuwe informatiebestanden op een zeer laag pitje. De collecties en archieven groeiden met 125 meter archivalia, 10.627 beelddocumenten en 338 bibliotheektitels. Zie voor een gedetailleerd overzicht van aanwinsten Bijlage I.

In de Verenigde Staten zijn twee dagboeken opgedoken die het verhaal vertellen over de Jodenvervolging in Zwolle en op de Veluwe. Het echtpaar Richard Bloch (Berlijn 1879 – Auschwitz 1944) en Ilse Bloch-Cats (Krefeld 1896 – Auschwitz 1944) vluchtte in 1939 met hun dochters Gerda (Berlijn 1925) en Doris (Berlijn 1928 - Bethesda 2003) uit Berlijn naar Nederland. Vader Richard schreef tot zijn deportatie het eerste deel, Gerda en

Doris na de bevrijding het tweede deel. Er tussenin gaapt een beklemmende leegte. Na vele omzwervingen kwamen de meisjes in 1942 terecht op het Joods Lyceum aan de Thorbeckegracht in Zwolle. In het dagboek van Gerda zit een fotootje waarop ze met een klasgenootje uit het raam hangt. “Met de kennis van nu hebben zulke foto’s een wrange lading. Je merkt bijna niets van de dreiging van het nazisme in de dagboeken. Ja, pas op het laatst, als de Duitsers het net rond de joden samentrekken,” zegt Zwollenaar Pieter Faber, die zich over de dagboeken heeft ontfermd. Hij kreeg de dagboeken te leen van Gerda Bloch, die nu 86 jaar oud is. “Het is een groot verhaal van veerkracht en moed. Ik voel het bijna als een plicht om het door te vertellen aan nieuwe generaties.” De dagboeken zijn door het HCO gedigitaliseerd en komen beschikbaar voor onderzoekers.

De beeldverzamelingen werden verrijkt met de collectie bedrijfsfilms van WAVIN uit Hardenberg, de videocollectie van welzijnsorganisatie Variya uit Almelo en de collectie lokaal-historische films van de Oudheidkamers Holten en Enter. Daarnaast is het archief van de Deventer Radio en Televisie en haar voorlopers overgedragen. Deventer was een van de eerste vijf lokale omroepen in Nederland. De oudste items uit deze collectie stammen uit 1974. Deze staan echter op het uiterst kwetsbare ½ inch videotape formaat. Er is een landelijke werkgroep in het leven geroepen met als doel te proberen dit unieke materiaal van de vergankelijkheid te redden.

TOEGANKELIJKHEID

1. Informatiebeleidsplan

Het HCO is een informatie verwerkend bedrijf. Verwerving, beheer, ontsluiting en doelgroepgerichte presentatie van historische informatie zijn kernprocessen. Deze processen voltrekken zich in toenemende mate digitaal. Transparante, efficiënte, effectieve en duurzame informatievoorziening is daarom voor het HCO een even belangrijk bedrijfsmiddel als de fysieke infrastructuur, organisatie en personele en financiële middelen. In 2010 is onder de titel *Meer mogelijk maken* het informatiebeleidsplan 2010-2012 vastgesteld. Dit ontwikkelplan voor historische informatiediensten doet richtinggevende uitspraken over informatiesystemen, beheer en onderhoud, ondersteuning, ict-infrastructuur en informatiemanagement.

Het informatiebeleidsplan maakt keuzen ten aanzien van de ontwikkeling van de HCO-informatievoorziening op de middellange termijn. HCO onderscheidt daarin:

- historische (publieks)informatiediensten: informatievoorzieningen ten behoeve van de dienstverlening die het HCO biedt aan bezoekers en klanten;
- informatievoorzieningen ter ondersteuning van het archiefbeheer (logistiek en intellectueel);
- ict-basisdiensten: informatievoorzieningen ter ondersteuning van kantoorprocessen;
- bedrijfsvoering: informatievoorzieningen ter ondersteuning van de exploitatie en het beheer van gebouwen en faciliteiten en ter ondersteuning van financieel en personeelsmanagement;
- digitaal depot: informatievoorzieningen voor het opslaan en bewaren van digitale duplicaten, substituten, transcripties en originelen, bestaande uit beeld, tekst, geluid- en filmmateriaal;
- website: (het virtuele HCO op internet, geeft informatie over de activiteiten en diensten die het HCO aan haar bezoekers en klanten biedt. Wijst de weg naar informatiediensten voor de onderscheiden doelgroepen. Informatiediensten hebben primair betrekking op de geschiedenis en het erfgoed van de provincie Overijssel.

In de loop van 2011 is de eerste fase van het informatiebeleidsplan, het moderniseren van de collectiediensten, grotendeels voltooid. Beheersgegevens en metadata betreffende de archieven worden geconcentreerd in de applicatie MAIS Flexis, over beeldmateriaal in Atlantis 5. Het bibliotheekstelsel Bicat is vooralsnog ongemoeid gelaten.

Na ingebruikname van MAIS Flexis voor zowel het beheer als toegankelijk maken van de archieven is verder gewerkt aan een grote controleslag op volledigheid en integriteit van de data, mede ten behoeve correcte presentatie hiervan op internet. De upgrade van Atlantis 4 naar versie 5 bracht een vergelijkbare operatie met zich mee.

Ook werd een plan van aanpak ontwikkeld voor de toekomstige archiefbank, een functionaliteit van MAIS Flexis, die in 2012 zal worden ingevoerd. De archiefbank maakt het mogelijk het papieren archief in een digitale vorm aan te bieden. Gebruikers kunnen, al dan niet tegen betaling, scans van archiefstukken inzien en downloaden. De archiefbank vormt de eerste stap in het ontwikkelen van de ‘digitale studiezaal’. MijnStadMijnDorp, de digitale studiezaal en een educatieve website vormen samen met een algemeen portal, de ruggengraat van de aanwezigheid van het HCO op internet.

Eind 2011 is ook opdracht gegeven om in Atlantis 5 een faciliteit te creëren waarmee bezoekers in staat worden gesteld zelf filmfragmenten te selecteren en te downloaden.

Digitale duplicaten vormen een belangrijke asset voor een informatiemakelaar als het HCO is. Met de toenemende omvang van deze bestanden (circa 50 TB) voldoet de huidige offline opslag op uiteenlopende dragers niet meer, want kwetsbaar, niet goed toegankelijk en inefficiënt in beheer. In het informatieplan is gekozen voor duurzame opslag in open formaten en standaarden bij een externe hostingpartner. In 2011 zijn deze eisen technisch verder uitgewerkt. Na aanbesteding is inrichting van de storage gegund aan Pictura Database Publishing te Heiloo. Eind 2011 is de technische en procedurele inrichting gestart.

Het HCO participeert in het nationale project van de Rijksarchiefdienst tot ontwikkeling van een archiefwettelijke E-depot voor 'digital born' archieven.

2. Ontsluiting van de collecties

Deze activiteit heeft tot doel documenten en informatiebestanden zo veel mogelijk zonder tussenkomst van de beheerder, raadpleegbaar te laten zijn in een publieksgerichte (digitale) interface.

Het HCO onderscheidt vier niveaus van toegankelijkheid:

1. Macroniveau: overzicht van archieven en collecties in het HCO.
2. Mesoniveau: afzonderlijke archieven en collecties zijn toegankelijk door middel van archiefinventarissen of plaatsingslijsten.
3. Microniveau: informatie uit bestanddelen van een specifiek archief of een specifieke collectie is toegankelijk door middel van indices, catalogi etc..
4. Duplicering: originele documenten zijn door middel van digitale duplicaten (scans) online te raadplegen.

2.1. Macroniveau: archievenoverzicht

Het samenstellen van een online systematisch gerubriceerd digitaal overzicht van archieven en collecties is vrijwel voltooid. Dit overzicht verschijnt in het voorjaar van 2012 op www.archieven.nl en www.historischcentrumoverijssel.nl en vervangt de huidige papieren overzichten van resp. RA Overijssel tot 2000, GA Zwolle (idem) en HCO, sinds 2000.

2.2. Mesoniveau: archiefinventarissen

In het verslagjaar kwamen 25 archiefinventarissen of plaatsingslijsten gereed op 66 strekkende meter archieven. Gevoegd bij de 94 meter aangewonnen notariële archieven is in totaal 160 meter archieven voor het publiek ontsloten. Zie voor een gedetailleerd overzicht van gereedgekomen archieftoegangen de Bijlage II.

Lopende inventarisatieprojecten eind 2011:

- Archief Decanaat Twente, 19^e-20^e eeuw, 25 m.
- Archieven van Voorst tot Voorst/Den Alerdinck, 19^e-20^e eeuw, 15 m.
- Archieven Politieke Opsporingsdienst/Politieke Recherche Zwolle, 1945-1950, 24 m
- Archief van de provinciale welzijnsorganisatie Variya, 2007-2010, met voorgangers Steunpunt Minderheden Overijssel, 1995-2007, Equivalent, Experts in Emancipatie, 1980-2007, Stichting Woonwagenwerk Overijssel, 1960-2007, 60 m.
- Archief G. Horreüs de Haas, 20^e eeuw, 8 m.
- Kaartencollectie van het voormalige RijksArchief Overijssel, 16^e eeuw- ca. 1800, 600 stuks.

Totaal in bewerking 132 strekkende meter, waarvan 100 meter extern gefinancierd.

Het HCO publiceert alle archiefinventarissen op www.archieven.nl. Het aantal gepubliceerde inventarissen verdubbelde door retro-invoer in 2011 van 340 tot 732, waardoor het aantal online inventarisbeschrijvingen toenam van 291.000 tot 798.300. Eind 2011 waren nog 150 toegangen in conversie.

2.3. Microniveau: indicering en catalogisering

2.3.1. Retro-conversie naar MAIS

Als opmaat naar het terug brengen van het aantal internetapplicaties worden nadere toegangen op archieven en collecties, die nu nog in Excel, Access, Word en andere formaten staan, naar MAIS geconverteerd ten behoeve van presentatie via www.archieven.nl. De naamindexen om de akten van huwelijk en overlijden van de Overijsselse Burgerlijke Stand, de toegangen op het handelsregister van de Kamer van Koophandel en de diverse toegangen op bouwvergunningen van de gemeente Zwolle zijn omgezet. Tezamen zo'n 1.4 miljoen records. Momenteel is de conversie gaande van de Generale Index Zwolle (GIZ), een nadere toegang op diverse genealogische bronnen uit het voormalige Gemeentearchief Zwolle. Omdat de GIZ voor een groot deel betrekking heeft op de doop-, trouw- en begraafboeken (DTB) van vóór 1811 van Zwolle en Zwollerkerspel, zal dit project tevens als proeftuin dienen voor het online presenteren van de overige Overijsselse DTB.

2.3.2. Indicering Burgerlijke Stand

Het HCO participeert sinds jaar en dag in het nationale project Genlias, gericht op publicatie van historische persoonsinformatie via www.genlias.nl. Het verouderde Genlias wordt in 2012 opgevolgd door www.wiewaswie.nl.

Inmiddels bewerkten tientallen vrijwilligers op 8 locaties in totaal 120.00 overlijdensakten. De herindicering van de 723.000 overlijdensakten uit de periode 1811-1932 is op één gemeente na voltooid. De indicering van de 1950-1960 (80.000 akten) is voor 75 % voltooid.

De overlijdensakten 1933-1950 werden in 2008 voltooid, de huwelijksakten 1811-1932 in 2007. In 2012 starten de geboorteakten.

<i>Genlias</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>
Akten bewerkt	120.000	137.847	117.000	106.000
Records op Genlias toegevoegd/vervangen	65.500	146.374	115.000	60.500
Totaal aantal Overijsselse records op Genlias (geen groei want vervanging bestaande records)	1.2 miljoen 8 % van landelijke totaal)	1.2 miljoen 8.8% van landelijke totaal)	1.2 miljoen 10% van landelijk totaal)	1.2 miljoen 10% van landelijk totaal)
Aantal vrijwilligers	60	60	60	60
Aantal vrijwilligersuren	19.000	19.000	19.000	19.000
Aantal locaties*	8	8	8	8
Aantal zoekvragen op www.genlias.nl herleidbaar naar Overijsselse data	777.373 9.5 % van het landelijke totaal	779.455 9.3% van landelijk totaal	664.517 8.4% van landelijk totaal	550.508 7.6 % van landelijk totaal
Aantal zoekvragen op www.genlias.nl totaal	27.240.714	25.617.066	21.946.480	16.907.139
Aantal correcties in het HCO databestand n.a.v. feedback van publiek	150	180	105	79
Aantal door HCO beantwoorde inhoudelijke vragen n.a.v. Genliasdata	317	379	235	188

* Almelo, Deventer, Enschede, Hengelo, Kampen, Steenwijk, Vriezenveen, Zwolle.

2.3.3. Het Digitale Land/Kadaster 1832

Sinds 1994 werken RijksArchief Overijssel en HCO samen met de Stichting Kadastrale Atlas Overijssel 1832 en grote aantallen vrijwilligers van historische verenigingen aan de integrale bronnenuitgave van de kadastrale administratie van Overijssel in 1832. Inmiddels zijn gegevens over eigendom en eigenaar, ligging en oppervlakte, grondgebruik en belastbare waarde van 263.432 percelen digitaal vastgelegd. Hiermee is niet alleen

een rijke bron van gegevens ontsloten over de geschiedenis van landschap en bebouwing, maar ook over de mensen die rond 1832 leefden in de 62 Overijsselse gemeenten, over hun bezittingen en hun economische activiteiten. Het kadaster is een onmisbare bron voor de beoefening van de geschiedenis “dicht bij huis”.

Hoe krijgen gebruikers toegang tot deze geweldige rijkdom aan informatie?

1. Door publicatie van zogeheten kadastrale atlassen per gemeente. In december 2011 verscheen de Kadastrale Atlas Tubbergen als deel XV in deze reeks, in een gedrukte oplage van 600 exemplaren.
2. In 2012 verschijnt een verzamel-DVD met de kadastrale atlassen van alle gemeenten in 1832. In 2011 is het concept samengesteld en aan een eerste gebruikerstest onderworpen. Daarnaast is aanvullend onderzoek gedaan naar de geschiedenis van de kadastrering in Overijssel en zijn toponiemenlijsten samengesteld.
3. Op internet worden de kadastrale gegevens gepubliceerd op www.watwaswaar.nl en in 2012 op www.hisgis.nl. Watwaswaar trok landelijk omstreeks een half miljoen bezoeken. Provinciale cijfers zijn niet te herleiden.

Watwaswaar buit helaas lang niet alle zoekfunctionaliteiten van een GIS-systeem uit en kent nauwelijks doorontwikkeling. Daarom is het HCO een samenwerkingsverband aangegaan met KNAW-instituut, de Fryske Akademie in www.hisgis.nl. HIS staat voor historisch en GIS voor Geografisch Informatiesysteem. Dit is een webomgeving voor het verwerken van ruimtelijke informatie: kaarten op het scherm met daarachter informatie over wat er op te zien is. Aan elke kaart zijn tabellen verbonden met tekst en cijfers. Omgekeerd zijn alle tabellen weer gekoppeld aan een kaart. Het bekendste GIS is wel de TomTom, voor het navigeren in het hier en nu. Met HISGIS kan in het verleden gereisd worden. De fundering ervan bestaat uit het gedigitaliseerde oudste kadaster (van 1832). Daarop sluiten chronologische en thematische kaartlagen aan die op diverse manieren met elkaar te combineren zijn. HISGIS is opgezet per gewest en beslaat momenteel Friesland, Groningen, een voorlopige versie van Overijssel, Utrecht en de gemeente Sittard-Geleen. Het wil op den duur heel Nederland omvatten.

De Fryske Akademie heeft in 2011 de vectorbestanden van de Overijsselse kaarten gekoppeld aan de huidige geografische coördinaten. Per kadastrale kaart uit 1832 is de juiste (huidige) geografische ligging bepaald. Als referentiepunt dienen de huidige kadastrale kaarten en orthofoto's. Ook maakt de Fryske Akademie een referentieslag naar themakaarten, bijvoorbeeld de grondwaarde.

Medio 2012 volgt de gezamenlijke presentatie van HisGis Overijssel en de verzamel DVD met kadastrale atlassen.

2.3.4. Bewegend en stilstaand beeldmateriaal

De beeldcollectie wordt toegankelijk gemaakt via de zogeheten beeldbank

<http://beeldbank.historischcentrumoverijssel.nl/publiek>

waarin eind 2011 ongeveer 118.500 records zijn opgenomen, een groei van 13.983 records ten opzichte van 2010. Toevoegingen omvatten alle collectie-onderdelen: kaarten, tekeningen, prenten, aquarellen, lithografieën en steendrukken met betrekking op Zwolle en Overijssel, historisch-topografische dia's en foto's uit de Topografisch Historische Atlas Zwolle, affiches, foto's uit de Twentse bedrijfsarchieven Stork en Heemaf en beschrijvingen tot op scene niveau van 186 filmtitels (55 uur film), in 2010 gedigitaliseerd binnen het programma 'Oorlog in Blik'.

In 2011 waren voor het eerst gedigitaliseerde films te bezichtigen via de beeldbank. Daarnaast heeft het HCO eind 2011 een eigen YouTube-kanaal in gebruik genomen. Periodiek worden nieuw filmtitels online gebracht, soms gerelateerd aan actuele thema's, vaak ook 'gewoon' omdat het zulke mooie historische films zijn.

Aan ontsluiting van de beeldcollecties werken 25 vrijwilligers.

2.3.5. Bibliotheek

Aan de Overijsselse Centrale Catalogus (OCC) zijn 652 nieuwe titelbeschrijvingen toegevoegd, waarmee het aantal titelbeschrijvingen uit de HCO bibliotheek tot circa 36.600 steeg. De nieuwe titels betroffen merendeels reguliere aanwinsten. In retrocatalogisering is de bewerking van documentatie uit de Tweede Wereldoorlog afgerond en is een begin gemaakt met de collectie historische jaarverslagen van organisaties en bedrijven uit Zwolle en Overijssel. Mede als voorbereiding op digitalisering in 2012 zijn de leggers de Stentor-Zwolse Courant en voorlopers, 1791-2012, opnieuw gecatalogiseerd en verpakt (208 m.).

4. Duplicering door middel van scanning

In toenemende mate zoeken historisch geïnteresseerden informatie via het internet. Dat betekent dat zij niet alleen metadata (toegangen), maar in toenemende mate ook digitale duplicaten (scans) van de oorspronkelijke documenten op het web verwachten. Het is daarom de ambitie van het HCO de meest geraadpleegde documenten digitaal te presenteren. Met als gevolg gemak voor de gebruiker en naar verwachting ook een sterke vergroting van de 'consumptie' van historische informatie. Het HCO digitaliseert conform de open en duurzame digitale standaarden en formaten, zoals geadviseerd door DEN (Digitaal Erfgoed Nederland). Deze organisatie beheert het normatieve register van digitale standaarden voor het erfgoed.

In eigen beheer 6.000 beelddocumenten gescand. De Genealogical Society of Utah (GSU) scande de overlijdensakten van heel Overijssel, 1950-1960, 35.000 scans. Het project *Metamorfoze* leverde 162.000 scans van foto's en archivalia uit het archief van de Koninklijke Nederlandse Zoutindustrie op. Tot slot zijn in het project *Overijssel in Beeld*, gesubsidieerd door de Provincie Overijssel, 1500 historische filmtitels (ca. 350 uur) gedigitaliseerd.

Uitgaande van het *Plan van Aanpak voor scanning van de Overijsselse Burgerlijke Stand* (2010) is gesproken met Overijsselse gemeenten en de GSU over samenwerking bij scanning en internetpresentatie van de 2.5 miljoen akten van de Overijsselse Burgerlijke Stand. De eerste scans verschijnen in 2012 op internet.

DIENSTVERLENING

1. Educatie

Het educatieve bereik van het HCO groeide in 2011 tot 10.474 leerlingen. Dit bereik bestaat zowel uit ontvangsten van klassen in ons gebouw, als ook lessen door onze educatieve medewerkers op locatie of dan wel het zelfstandig gebruik van onze lespakketten.

In het oog springende educatieve activiteiten:

De tentoonstelling 'Oorlog op papier' over het gebruik van propaganda tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het zomerprogramma rond de Diezerstraat, bestaande uit een fototentoonstelling, een wandeling voor groepen en een speurtocht voor kinderen.

Voor de tentoonstelling 'Zwolle in het licht van de Moderne Devotie' ontwikkelden de educatieve diensten van het HCO, Museum de Fundatie en Stedelijk Museum Zwolle een zogeheten 'rapiarium', een op de Moderne Devotie geïnspireerd inspiratieboekje voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs. Leerlingen uit het primair onderwijs volgden in de Kinderboekenweek een speciale tentoonstellingsles en eindexamenleerlingen met het vak Kunst Algemeen bezochten de tentoonstelling met een speciale kijkwijzer. Met deze activiteiten bereikten we ruim 3.300 leerlingen.

Tot slot zijn de eerste drie lokale uitwerkingen van 'De Streek Centraal' in 2011 opgeleverd in de gemeenten Twenterand, Rijssen-Holten en Steenwijkerland. Dit project kent de mogelijkheid voor tien lokale varianten. Voor 2012 staan er nog vier gepland. Het project loopt tot eind 2013.

2. Publieksactiviteiten

2.1. Tentoonstellingen

Onder de titel *Zwolle in het licht van de Moderne Devotie* heeft het HCO in samenwerking met Museum de Fundatie en het Stedelijk Museum Zwolle een succesvol programma ontwikkeld van verschillende tentoonstellingen, lezingen, educatie en rondleidingen langs historische monumenten in Zwolle. Vanuit verschillende perspectieven is de laatmiddeleeuwse religieuze hervormingsbeweging van de Moderne Devotie belicht.

Het HCO verzorgde in Museum de Fundatie aan de Blijmarkt te Zwolle een tentoonstelling over de Sarijs-handschriften. Dit is een bijzondere groep laat 15^e eeuwse, uit Zwolle afkomstige handschriften. Topstukken waren twee van de zes delen van de rijk verluchte Zwolse bijbel. Jacobus van Enckhuysen, librarius van het Fraterhuis in Zwolle, heeft er van 1462 tot 1476 bijna continue aan gewerkt. De fraaie versiering komt overeen met die in de Sarijs-handschriften. In totaal bezochten 25.570 mensen de tentoonstelling. Ter begeleiding verscheen de publicatie *Moderne Devotie. Terug naar de bron met Geert Grote (1340-1384) & Thomas a Kempis (ca. 1380-1471)*.

In het gebouw van het HCO liet beeldend kunstenaar Henk Heideveld in 'Een expositie over God' moderne kunstwerken zien in relatie tot de Moderne Devotie. Ter afsluiting sprak dr. Ulrike Hascher op 19 januari 2012 in het HCO over de onverwacht rijke muziekcultuur van de Moderne Devoten. Mede op basis van in het HCO bewaarde handschriften maakte het publiek kennis met muziek en gezangen, die het dagelijks leven van de Moderne Devoten begeleidden.

Voor de wandelaars werd op initiatief van het HCO het *Geert Grotepad* ontwikkeld. Voor de dorstigen introduceerde de Zwolse brouwerij Hettingabier het *Agnietenbier*.

Kleinere tentoonstellingen:

Zwolle over bruggen, een zeer attractieve tentoonstelling ontwikkeld door het Zwols Architectuur Podium (ZAP) en het Cibap 'vakschool voor verbeelding' in samenwerking met het HCO

Ik heb van 't leven vrijwel niets verwacht – Dichter bij J.C. Bloem, een expositie over de dichter J.C. Bloem. Bij deze tentoonstelling ontmoetten oude en nieuwe culturele vormen elkaar met het optreden van de rappers Typhoon en Blaxter. Zij lieten zich inspireren door de gedichten van J.C. Bloem en brachten deze op eigen wijze ten gehore.

2.2. Publicaties

Onder grote belangstelling, 140 personen, overhandigde de Werkgroep Geschiedenis Aa-landen in wijkcentrum De Bolder op 6 april het eerste exemplaar van het boek *Aa-landen: een geschiedenis in rood, groen en blauw* aan wijkwethouder Gerrit Piek. Vanaf 2006 heeft een groep senioren, ondersteund door het HCO, onderzoek gedaan naar de geschiedenis van deze wijk. Zij namen interviews af, fotografeerden en legden resultaten vast, onder andere op de website www.ouderen-aalanden.nl. Tevens organiseerden zij bijeenkomsten in de wijk om de gevonden informatie te delen met anderen. Historicus dr. Frank Inklaar wist alle informatie te bundelen tot een toegankelijk geïllustreerd boek dat door menig (oud)wijkbewoner is gekocht.

Begeleid door een minisymposium onder de gelijknamige titel nam A. Bijleveld, Commissaris van de Koningin in Overijssel, in april het eerste exemplaar in ontvangst van *Overijssel. Plaatsen van herinnering*. Dit boek was niet tot stand gekomen zonder grote redactionele en financiële bijdragen van het HCO.

In opdracht van de rechtbank Zwolle-Lelystad schreef HCO-medewerker dr. W. Coster namens het HCO het boek: *Tweehonderd jaar Nederlandse Rechtspraak 1811-2011. Het arrondissement Zwolle-Lelystad in fasen, facetten en figuren*. Op 28 november is het eerste exemplaar is overhandigd aan de heer F. Teeven, staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

2.3 Lezingen en rondleidingen

Ook in 2011 organiseerde het HCO twee lezingencycli. De serie Historische Avonden, gericht op de meer lokaal en regionaal historisch geïnteresseerden en de reeks Waanders-lezingen met landelijk vooraanstaande historici die meer algemene thema's belichtten. Beide series scoren goed in de publiekswaardering en trekken met regelmaat volle zalen.

Extern organiseerde het HCO:

Een lezingenprogramma rond de Tweede Wereldoorlog speciaal voor senioren in Woonzorgcentra in Zwolle e.o..

In samenwerking met de Vereniging voor Overijsselsch regt en Geschiedenis de *Dag voor Regionale geschiedenis en Streekcultuur*. Op deze dag, die in Kampen plaatsvond, kwamen circa 2.500 historisch geïnteresseerden af.

In 2011 hebben 450 mensen zich rond laten leiden door onze hiervoor speciaal getrainde vrijwilligers. Met enthousiasme vertellen zij over wat het HCO allemaal te bieden heeft. Zij leiden bezoekers rond door ons prachtige gebouw en brengen een bezoek aan één van de depots waarin verschillende van onze topstukken bekeken en bewonderd kunnen worden. Nieuw zijn een wandeling door de Diezerstraat, de winkelstraat van Zwolle, waaraan prachtige historische panden gelegen zijn en een rondleiding *In het voetspoor van de Moderne Devotie*. Deze laatste wandeling langs historische plekken in de Zwolse binnenstad is speciaal gemaakt in het kader van het programma over de Moderne Devotie.

3. Informatieverstrekking

3.1. Studiezaal

De verschuiving van fysiek bezoek naar digitaal bezoek zet langzaam door. In 2010 trok de studiezaal 5009 bezoekers, in 2011 daalde dit tot 4433 bezoekers.

In 2011 nam het HCO voor de eerste maal deel aan de Kwaliteitsmonitor Dienstverlening Archieven, uitgevoerd door de Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland (BRAIN). Er is gemeten op de onderdelen Internet, Fysiek Bezoek, Schriftelijk contact-e-mail, Telefonisch contact, Productinformatie en Algemene Vragen. Algemene conclusie voor het HCO is dat er verbeterpunten zijn ten aanzien van verwachtingen van de klant op het gebied van de digitale dienstverlening. De fysieke dienstverlening scoort goed. Deze conclusie sluit aan op de uitkomsten bij andere Nederlandse archiefinstellingen.

Het gedrag van bezoekers aan archiefinstellingen is veranderd. Ze zijn – terecht – kritischer en verlangen snellere en vooral meer digitale dienstverlening. De informatiebehoefte wordt breder, dat wil zeggen dat de vraag naar andere informatie dan genealogische gegevens verder is toegenomen. Deze ontwikkelingen dragen ertoe bij dat de archiefbezoeker meer en meer afhankelijk is van de breedte van het informatieaanbod op de archiefwebsites. De bezoeker is minder snel tevreden als de zoektocht geen of een beperkt resultaat oplevert. Er

ligt een grote uitdaging voor archieven de komende jaren op het terrein van de digitalisering van het informatieaanbod.

3.2 Internetbereik

In 2011 is het aantal bezoeken aan www.historischcentrumoverijssel.nl gestegen van 201.650 naar 213.892 (+ 6%). Dit komt uit op een gemiddelde van 2673 bezoeken per dag. Ook het aantal unieke bezoekers is dit jaar gestegen van 88.956 naar 95.784 (+ 7,5 %). Dit is een gemiddelde van 1078 bezoekers per dag. Onze bezoekers blijven gemiddeld 3:47 minuten op de site en bekijken dan gemiddeld 5,89 pagina's per bezoek. Het gebruik van de specifieke databases is reeds in voorgaande paragrafen aan de orde geweest. Daarnaast bereiken we 3473 mailadressen met onze digitale nieuwsbrief.

Technisch gezien begint de HCO site te verouderen met verminderde toegankelijkheid voor moderne browsers tot gevolg. In 2012 zal een nieuw content management systeem de toegankelijkheid verbeteren. Daarnaast worden verschillende sociale media (Twitter, Facebook, YouTube en LinkedIn) actiever ingezet.

In 2011 beleefden we de presentatie van MijnStadMijnDorp als platform voor geïnteresseerden in de geschiedenis van Overijssel en als groepenwebsite voor onder meer historische verenigingen. In april werd de eerste versie van de website 'onthuld' door gedeputeerde Carry Abbenhuës. Op 14 oktober ging de uiteindelijke publiekversie online. Het aantal groepen dat zich heeft aangemeld, heeft de eerste verwachtingen overtroffen. Al snel is gebleken dat er ten aanzien van de website en het gehele platform al weer vele nieuwe wensen zijn, die voor een deel in 2012 gerealiseerd zullen worden. Het HCO heeft zijn eigen organisatie ingericht zodat we klaar zijn voor onze rol binnen het platform en het relatiebeheer met de verschillende groepen. We hebben door de hele provincie vele presentaties gehouden als voorlichting voor met name historische verenigingen. In oktober zijn workshops verzorgd om de werking van MijnStadMijnDorp uit te leggen en om een start te maken met een programma voor deskundigheidsbevordering.

Het tijdschrift beleefde zijn tweede jaargang, evenals in 2010 in zes afleveringen van veertig pagina's. Het format en de vormgeving bleven vrijwel ongewijzigd. Vaste rubrieken als 'In de werkplaats van de geschiedenis', 'Uit de Beeldbank', 'Naar de Plek van', 'Van wie ben jij er een?' en andere, een agenda en de boekbesprekingen bleven gehandhaafd. Daarnaast bevatte het blad artikelen over lokale en regionale onderwerpen voor een publiek van historisch geïnteresseerden, ook buiten de provincie. Naast de reguliere samenwerking met IJsselacademie en VORG, die elk een vaste pagina hebben, was er dit jaar intensief contact met Landschap Overijssel, wat resulteerde in een serie van zes artikelen over het werk van deze organisatie. De reacties op het blad zijn overwegend zeer positief, maar dat resulteerde nog niet in een groot aantal nieuwe abonnees. Ook de losse verkoop liet te wensen over. Met ingang van de derde jaargang nam het HCO de uitgave over van W Books, het voormalige Waanders Uitgevers.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Baten	859.557	580.580	1.002.678
Lasten	925.494	478.600	908.403
Resultaat	-65.936	101.980	94.275

Tijdens de vaststelling van de eindejaarverwachting door het Bestuur op 9 december 2011 werd aangegeven dat een aantal projecten een positief deelresultaat zouden realiseren. Conform de regelgeving worden bij zakelijke dienstverlening verlies genomen op moment van constatering, omzet wordt naar rato gerealiseerd.

Voor de zakelijke dienstverleningsprojecten in 2011 betekent dit een positieve bijdrage.

Het totale programma producten en diensten levert een negatief resultaat van € 65.936.

Evaluatie rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

HCO richt zich op het met enthousiasme presenteren van de geschiedenis van Overijssel en Zwolle. Vooraf worden er een aantal richtingen bepaald. Naderhand, meestal na de vaststelling van de begroting, komt er zicht op hoe een en ander gerealiseerd kan en gaat worden. Soms dient zich tussendoor iets aan, terwijl een ander project vertraging oploopt. Soms kunnen we een medewerker op een betalende klus zetten. In deze wereld waarin HCO als cultureel ondernemer aan de slag moet gaan, betekent dat HCO kansen moet grijpen, maar ook moet opzoeken. Met als gevolg dat het verloop van projecten zeer wisselend is.

1.1.3. Algemene dekkingsmiddelen

Saldo van de financieringsfunctie (rentebaten – rentelasten):

Financieringsfunctie

Ten gevolge van de geldlening bij de BNG met een looptijd van 15 jaar is de te betalen rente per jaar een niet te beïnvloeden component. Anders is het met het saldo van de Rekening Courant krediet bij de SNS-bank. Door vele vooruitbetalingen van allerlei projectbijdragen heeft het HCO geen gebruik hoeven maken van het krediet. Door de jaarlijkse aflossingen, vooruitbetaalde projecten, betalen op vervaldatum, gebruikmaken van de SNS-spaarrekening, leverde de SNS een rentevoordeel op.

Tegen over de te betalen rente tbv BNG-lening(€ 48.900) staat een post van te ontvangen rente ad € 14.000. Netto betekent dit een last van € 34.900.

Door het culturele ondernemerschap is het HCO in staat om van derden gelden te verwerven ten behoeve van projecten. Hierdoor ontstaat er een betere gemiddelde liquiditeit waardoor HCO in staat is om ca € 14.000 rente te ontvangen, terwijl het HCO tot 2010 nog regelmatig 'rood' moest staan.

Wat dit rentesaldo ook positief beïnvloedt is de weigering van het HCO om de huurgelden te voldoen aan de RGD, omdat het klimaat in de nieuwbouw niet naar behoren werkt(al sinds de oplevering in 2006).

Overige algemene dekkingsmiddelen (incidentele, niet aan de programma's toegerekende bijdragen):

In de jaarrekening 2011 waren nog na-ijlende posten opgenomen mbt bijzondere baten & lasten. De incidentele baten en lasten die betrekking hebben op voorgaande boekjaren en waarin de begroting niet voorzag, werden hier verantwoord.

De financiële uitkomsten kunnen als volgt worden gepresenteerd:

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Algemene dekkingsmiddelen			
Saldo van de financieringsfunctie	-34933	-50000	-42586
Overige algemene dekkingsmiddelen	21731	0	8023
Totaal	-13202	-50000	-34563

1.2. Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. In dit hoofdstuk geven wij het kader aan waaraan de paragrafen minimaal dienen te voldoen.

De (minimaal) verplichte paragrafen zijn:

- weerstandsvermogen;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen;
- rechtmatigheid.

1.2.1. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van een organisatie wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's die de organisatie loopt. De weerstandscapaciteit bestaat uit de vrij beschikbare reserves. De Algemene Reserve bedraagt ultimo 2011 € 66.500 negatief. Eind 2008 heeft het Nationaal Archief € 150.000 overgemaakt om eventuele tegenvallers in de komende jaren te kunnen opvangen. Voor dit bedrag is een reserve gevormd die in 2010 is verminderd met het resultaat van 2009, zodat ultimo 2010 een bedrag resteert van € 102.000

Het resultaat over 2011 ad € 13.500 nadelig wordt gedekt uit de Reserve 2009 – 2011 extra rijksbijdrage. Aan het AB wordt voorgesteld om uit deze reserve € 13.500 te bestemmen ter dekking van het tekort.

Ten aanzien van het programma Bedrijfsvoering samen met de financieringsbehoefte is er een structureel tekort. Dit tekort werd tot 2011 gedekt door een overschot op het programma Producten en Diensten. De verdienmogelijkheden zijn enorm afgenomen, van 2 jaar boven de € 100.000 nu in 2011 € 60.000. Het risico dat het tekort bij bedrijfsvoering zal stijgen is groot. Sinds 2006 is het aantal fte dalende, stijgen de loonkosten(stijging werkgeverslasten mbt pensioenen, uww ed.) Met ingang van 2012 zal deze kostenstijging zich verder voortzetten, te denken valt aan stijging pensioenlasten voor werkgever, effecten van de nieuwe CAO. De huur van het gebouw stijgt met € 24.000. Daarnaast verwachten we dat energiekosten sterker zullen gaan stijgen. Aan de batenkant daalt de rijksbijdrage met ca. € 36.000. Sterk stijgende structurele lasten en dalende baten bij Programma Bedrijfsvoering met daarbij dalende inkomsten uit zakelijke dienstverlening bij Programma Producten en Diensten geven aan dat de risico's sterk toenemen.

Het beleid is erop gericht dat de bijdrage van het Programma Producten en Diensten zo groot mogelijk is en lasten van het Programma Bedrijfsvoering zo laag mogelijk zal zijn. Het tekort reeds begroot voor boekjaar 2012 kan nog worden gedekt uit de toegekende reserve van € 89.000. Bij het toetreden van de provincie Overijssel to de gemeenschappelijke regeling zal een definitieve oplossing gevonden moeten worden.

1.2.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Het gebouw waarin het HCO is gehuisvest is niet in eigendom. Het HCO heeft een huurovereenkomst met de Rijksgebouwendienst van het Ministerie van VROM. Voor haar automatiseringsapparatuur en de gebruikte softwarepakketten heeft het HCO onderhoud- en servicecontracten afgesloten met de leveranciers.

Onze collectie is een cultuurcollectie en is dus niet financieel verantwoord. Toch zijn de uitgaven fors om ze voor ons nageslacht te bewaren. Denk aan de luchtvochtigheid, temperatuur, luchtzuivering en het verpakken in zuurvrij papier en dozen. Al deze kosten staan in de jaarlijkse begroting van het Programma Bedrijfsvoering. Het ministerie OCW kent het HCO jaarlijks een geormerkt bedrag toe (in 2011 € 49.000,-) dat besteed dient te worden aan Collectie Beheer en Behoud onderdeel van het Programma Producten en Diensten.

1.2.3. Financiering

Historisch Centrum Overijssel ontvangt van het Rijk per kwartaal een bijdrage. De gemeente Zwolle maakt maandelijks haar bijdrage over. Daarnaast heeft het HCO een 15 jarige geldlening à € 1.700.000,- afgesloten bij de BNG en een Rekening-courant krediet à € 750.000,- bij de SNS.

De meerjaren-liquiditeitsbegroting heeft in 2006 aangegeven dat de jaren daarna het negatieve saldo op de Rekening-courant krediet langzaam weer naar het positieve oploopt. Daarnaast ontvangt HCO geregeld subsidies ten behoeve van allerlei projecten.

Door de subsidies, waarbij de gelden vooruit zijn ontvangen kon het HCO volstaan om een enkele keer gebruik te maken van het rekening-courant krediet. Dit betekende geen rentekosten maar renteopbrengsten (in 2011 maar liefst € 14.000). Ten opzichte van de rente die het HCO moet betalen in verband met de geldlening bij de BNG en het de rekening-courant krediet is het saldo van de financieringsfunctie minder negatief dan was begroot.

Bij de besprekingen van het regeerakkoord waarbij de provincies gaan betalen voor hun eigen archieven staat het HCO als aandachtspunt in verband met haar financiële situatie. De keus hoe ea wordt uitgeregeld ligt bij de provincie. Provincie Overijssel heeft aangegeven om deelnemer te willen worden in de Gemeenschappelijke Regeling Historisch Centrum Overijssel. In 2012 zullen hier afspraken overgemaakt moeten worden tussen de 3 partijen(Rijk, Provincie Overijssel en Gemeente Zwolle) Bij deze onderhandelingen zal een definitieve oplossing moeten worden gevonden voor het feit dat de structurele jaarlijkse lasten niet gedekt kunnen worden door de jaarlijkse lumpsum van Rijk en Gemeente.

1.2.4. Bedrijfsvoering

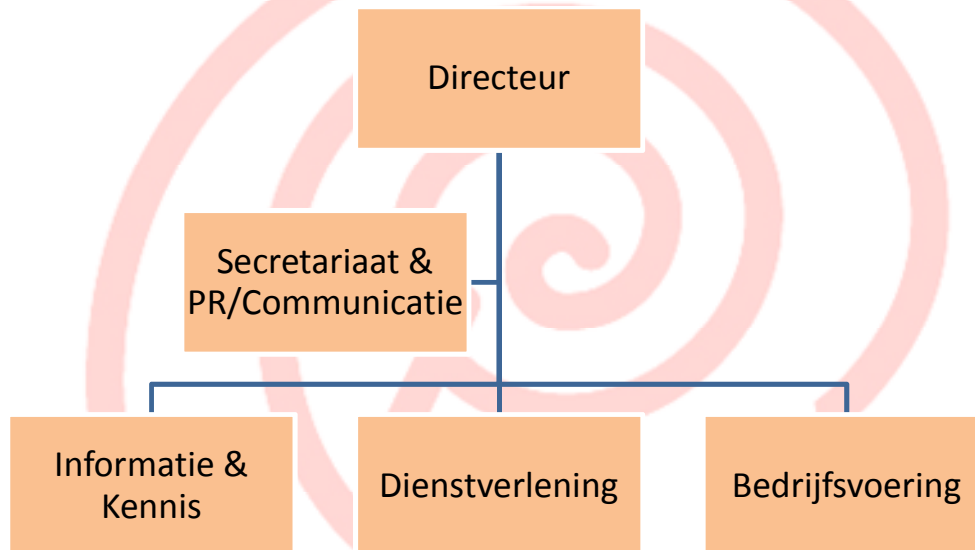
Bedrijfsvoering ondersteunt de organisatie in haar activiteiten die het bestuur vraagt. Zo effectief en efficiënt mogelijk in de uitvoering ervan en ten dienststellen aan het publiek.

Investeringsbeleid

In 2006 heeft het HCO ten behoeve van de opening van de nieuwe publieksvleugel flinke investeringen gedaan. Ook de investeringen ten behoeve van ICT en Audiovisueel waren fors. Bij aanvang van de meerjarenbegroting was jaarlijks € 400.000 begroot aan afschrijvingen. De afgelopen jaren is de begroting naar beneden aangepast naar € 300.000, waarbij € 50.000 aan investeringen zijn omgeuild naar € 50.000 exploitatielasten(externe storage).

Organisatiestructuur

In 2010 werd de tijdelijke organisatiestructuur (3 afdelingen: Dienstverlening, Informatie en Kennis , Bedrijfsvoering) omgezet naar de definitieve vorm.

Administratieve organisatie

Naast de BBV- richtlijnen zijn er aanvullende kaders tbv de organisatie, nl :

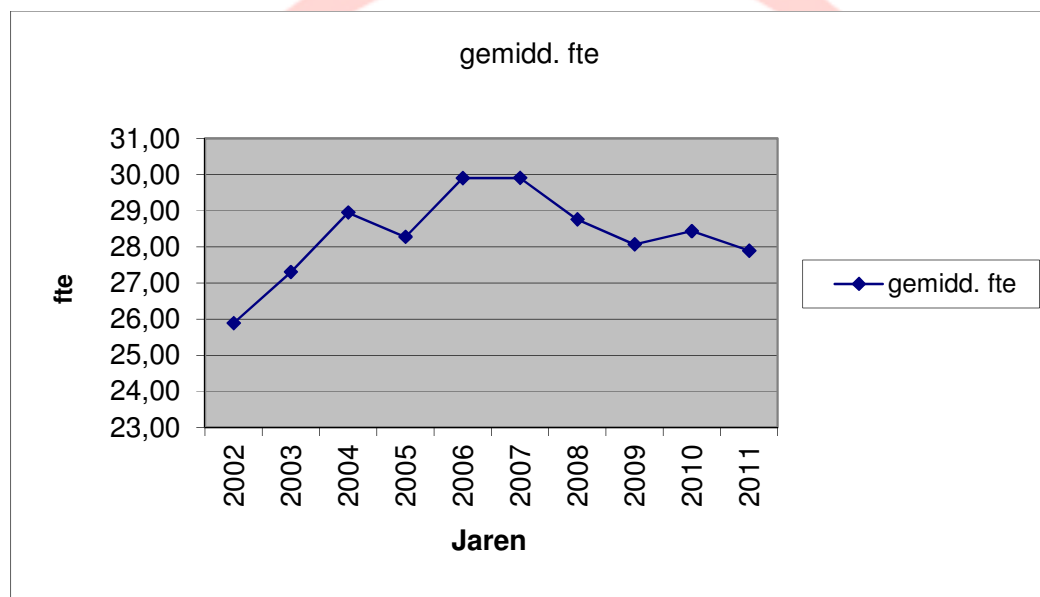
- Financiële verordening art 212 Gemeentewet(art 18 GR HCO).
- Controle verordening art 213 Gemeentewet(art 18 GR HCO)
- Verordening periodiek onderzoek, doelmatigheid en doeltreffendheid art 213a Gemeentewet.
- Vierjarig beleidsplan, activiteitenplan en meerjaren begroting(art. 19 GR HCO)
- Directiestatuut HCO(art 30 GR HCO)
- Beleidskadernota investeringen en afschrijvingen
- Beleidskadernota reserves en voorzieningen/weerstandsvermogen
- Treasurystatuut

Informatisering en automatisering

Binnen het HCO is er een onderscheid gemaakt in systemen ten aanzien van de bedrijfsvoering en ten behoeve van onze producten en diensten. Tevens zijn de direct verantwoordelijke medewerkers ook financieel verantwoordelijk gemaakt door ze de bijbehorende budgetten toe te kennen. Van hieruit is een beweging ingezet om terug te kunnen gaan in het aantal systemen, maar wel dezelfde functionaliteiten behouden. Dit moet op termijn minder inzet van onze netwerkbeheerder betekenen als ook minder servers. De HCO organisatie is te klein om een ICT-afdeling te hebben, waar expertise op een breed front 5 dagen per week, ca 10 uur per dag aanwezig moet zijn. Daarnaast zou een uitbreiding van de computerruimte met alle bijkomende investeringen en bemensing een te zware financiële last zijn. Voorbeelden van deze stap betreffen de systemen Logitime, ABS/Archeion, externe storage en Atlantis.

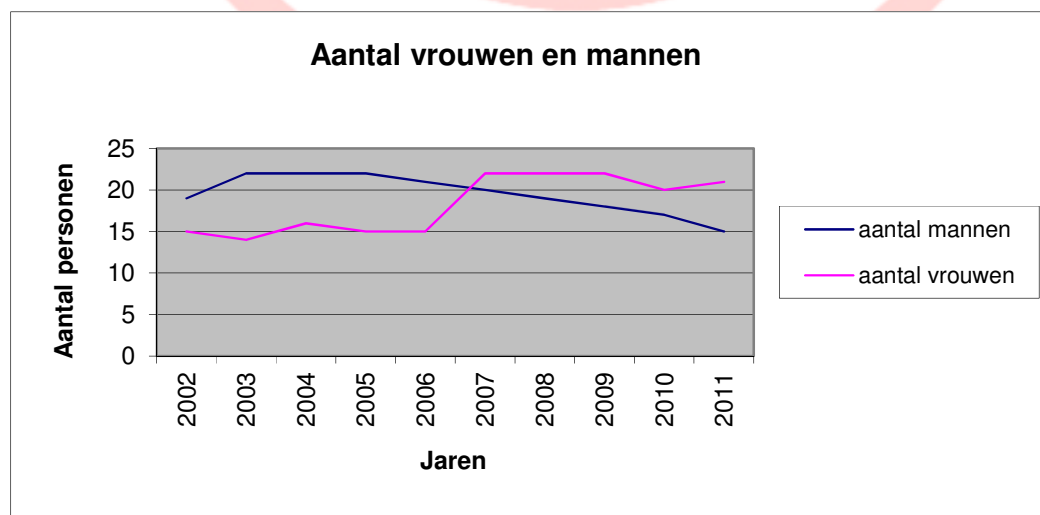
Personeel

Gemiddeld aantal fte's is, sinds de piek in 2006, dalende. Hoewel de grafiek een lichte stijging laat zien in 2010, is de dalende trend weer voortgezet in 2011. Er waren per 31 december 2011 absoluut 27,89 fte in dienst bij het HCO.

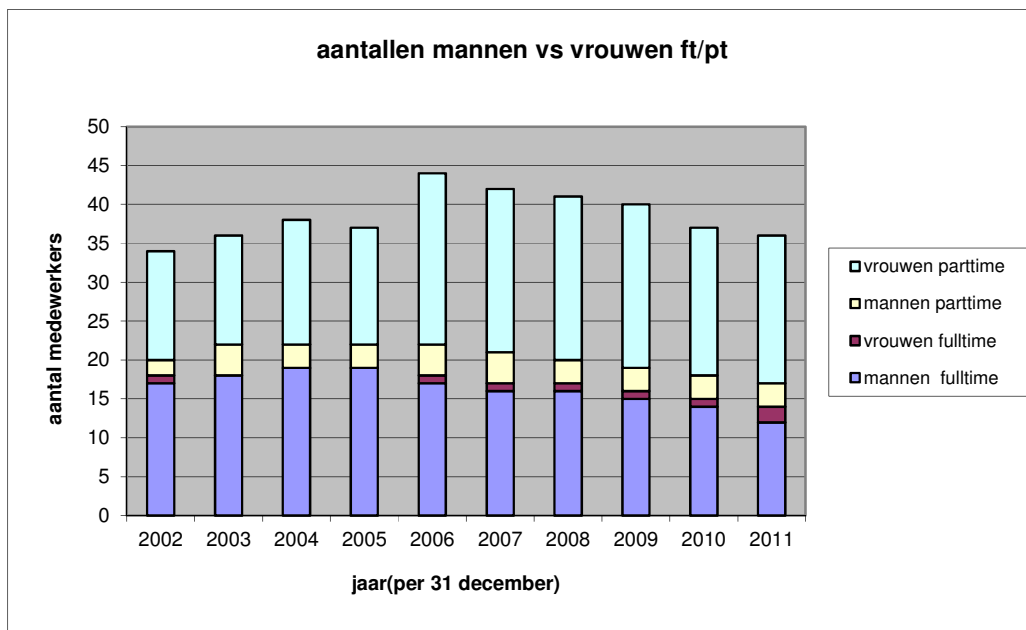

Verhouding mannen/vrouwen

Sinds 2005 is het aantal mannen dalende en per 2006 het aantal vrouwen stijgende. Per 31 december 2011 werken er meer vrouwen dan mannen bij het HCO.

Onderstaande grafiek geeft weer een dalende lijn van fulltime mannen. En een stijging van het aantal fulltime vrouwen.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

- Na besluitvorming van rijk, provincie en gemeente mbt de Regeling kan de provincie kiezen voor een grotere rol in de cultuurhistorie van Overijssel. Samenwerken met andere instellingen bieden voor de partijen voordelen, maar ook voor het publiek. Dit betekent dat er op een aantal bedrijfsvoeringzaken schaalvoordelen gewonnen kunnen worden. Daarnaast is door de grote van de organisatie op een breed front expertise aanwezig, waar meerdere partijen gebruik van zouden kunnen maken.
- Door bezuinigingen ontstaan er nieuwe wegen tot samenwerken.

Bedreigingen:

- Het inverdienvermogen dat het HCO probeert te realiseren is dalende en zal de komende jaren verder onder druk komen te staan.
- De kosten dreigen sneller te gaan stijgen, met daarbij een grote kans dat de index bij de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling dreigt te verdwijnen.
- De bezuinigingen die nu in Nederland gaande zijn, bedreigen ook het HCO. Ten gevolge van de Rijksbezuiniging levert HCO al miv 2012 € 36.000 in.
- Door het negatieve Eigen Vermogen opgebouwd in 2006 moet het HCO de komende jaren jaarlijks een exploitatieoverschot zien te realiseren van € 10.000. HCO heeft dan in ca. 2018/2019 een Eigen Vermogen van nagenoeg nihil.
- Ten gevolge van de maatschappelijk ontwikkelingen dat bezoekers meer digitaal materiaal willen raadplegen via internet en veel eenmalige subsidies om materialen te digitaliseren stijgen de ICT kosten explosief. De verhouding is ongeveer 5 : 1, met andere woorden materiaal voor € 100.000 laten digitaliseren, doen de exploitatiekosten toenemen met ca. € 20.000.

1.2.5. Verbonden partijen

HCO kent geen verbonden partijen op peildatum 31 december 2011.

1.2.6. Rechtmatigheid

Binnen het HCO is de Gemeenschappelijke Regeling het uitgangspunt. Het bestuur heeft een directiestatuut opgesteld waarin de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de directeur zijn vastgelegd. Daarnaast is er met het bestuur een rapportage model afgesproken waardoor het bestuur volgens regelmaat op de hoogte gesteld wordt van de financiële voortgang in het boekjaar in samenhang met de kengetallen. Hierbij wordt een toelichting gegeven op het verschil tussen de eindejaarsverwachting en de begroting.

Het HCO werkt met toegekende budgetten, met daarbij een fiatteringstructuur waarbij de ontvanger controleert of het geleverde ook is geleverd conform de gestelde eisen, de manager accordeert voor de betaalbaarstelling. Elke bankbetaling moet door minimaal 2 leidinggevenden worden geaccordeerd.

2. Jaarrekening

Hierna wordt via de balans met toelichting en de programmarekening met toelichting de financiële verantwoording afgelegd over het in het jaar 2011 gerealiseerde beleid.

2.1. Balans (vóór resultaatbestemming)

ACTIVA (bedragen x € 1)	Ultimo	
	2011	2010
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.242.027	1.291.307
- Investerings met een economisch nut		
- Overige investeringen met economisch nut	1.242.027	1.291.307
Financiële vaste activa	376.209	452.725
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden		
- Gebruiksvergoeding gebouw	376.209	452.725
Totaal vaste activa	1.618.236	1.744.032
Vlottende activa		
Kortlopende vorderingen	3.578	33.732
- Vorderingen op openbare lichamen		29.963
- Overige vorderingen		3.769
Liquide middelen	326.786	259.136
- Kassaldi	1.706	819
- Bank- en girosaldi	325.080	258.317
Overlopende activa	247.829	268.556
- Van overheden c.a. nog te ontvangen specifieke uitkeringen		
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	247.829	268.556
Totaal vlottende activa	578.193	561.424
Totaal generaal	2.196.429	2.305.456

PASSIVA (bedragen x € 1)	Ultimo 2011	Ultimo 2010
Vaste passiva		
Eigen vermogen	78.648	92.206
- Algemene reserve	66.481	147.120
Saldo lopend boekjaar	-	-
- Bestemmingsreserves:		
- Reserve éénmalige rijksbijdrage 2009 t/m 2011		101.983
+ Overige bestemmingsreserves	158.689	26.705
Nog te bestemmen resultaat	13.560	110.638
Langlopende schulden	1.133.333	1.246.667
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.133.333	1.246.667
<i>Totaal vaste passiva</i>	<i>1.211.981</i>	<i>1.338.873</i>
Vlottende passiva		
Kortlopende schulden	399.285	276.622
- Kasgeldleningen		
- Bank- en girosaldi		-
- Overige schulden	399.285	276.622
Overlopende passiva	585.163	689.961
- Nog te betalen bedragen	154.915	139.052
- Van overheden c.a. ontvangen nog te besteden specifieke uitkeringen	340.178	434.956
- Overige vooruitontvangen bedragen	90.070	115.953
<i>Totaal vlottende passiva</i>	<i>984.448</i>	<i>966.583</i>
Totaal generaal	2.196.429	2.305.456

2.2. Programmarekening

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2011			Realisatie 2011			Realisatie 2010		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Omschrijving programma									
Bedrijfsvoering	3.458	3.507	-49	-3.585	3.520	-66	3.504	3.453	51
Producten & Diensten	581	479	102	-860	925	66	1.003	908	94
Subtotaal programma's	4.039	3.986	53	-4.445	4.445	0	4.507	4.361	145
Alg. dekkingsmiddelen:									
Eénmalige rijksbijdrage	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige alg dekkingsmiddelen	0	0	0	22	1	22	8	0	8
Financieringsfunctie:									
Liquide middelen en kredietinstellingen	0	0	0	14	49	-35	11	54	-43
Leningen u/g	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal alg dekkingsmiddelen	0	0	0	36	49	-13	19	54	-35
Resultaat vóór bestemming	4.039	3.986	53	-4.409	4.495	-13	4.526	4.415	110

2.3. Toelichtingen

2.3.1. Kasstroomoverzicht

(Volgens de indirecte methode)		2011	2010
Saldo liquide middelen / bankier primo boekjaar	259.136	349.901	
Saldo liquide middelen / bankier ultimo boekjaar	326.786	259.136	
Mutatie liquide middelen		67.650	-90.765
Resultaat (ná bestemming)	-13.560	110.637	
Afschrijvingen vaste activa	304.925	314.540	
Toename kortlopende vorderingen	30.154	29.429	
Afname overlopende activa	20.728	-	
Toename schulden aan kredietinstellingen		166.401	
Toename overige kortlopende schulden	122.663	-1.005	
Toename overlopende passiva		-	
	<u>-104.798</u>	<u>238.654</u>	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		360.112	48.546
Ontvangst wegens buitengewone bate (onvoorzien)			
Betaald wegens buitengewone last (onvoorzien)			
Kasstroom uit operationele activiteiten			0
Investeringsactiviteiten			
Investeringen in immateriële vaste activa			
Desinvesteringen immateriële vaste activa			
Investeringen in materiële vaste activa	-179.128	-55.830	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	29.851	
Investeringen in overige financiële vaste activa			
Desinvesteringen overige financiële vaste activa			
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-179.128</u>	<u>-25.979</u>
Mutatie rekening-courantschuld kredietinstellingen	0	0	
Ontvangsten uit langlopende schulden			
Aflossingen van langlopende schulden		-	
	-113.333	113.333	
Mutaties voorzieningen		0	
Mutaties (kapitaal)reserves		0	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-113.333</u>	<u>-113.333</u>
Netto kasstroom		67.650	-90.766

2.3.2. Grondslagen voor presentatie, waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dan zal wel een verplichting worden opgenomen.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Investerings kleiner dan € 500, - komen direct ten laste van het exploitatieresultaat.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In 2011 heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Het HCO hanteert een lineaire afschrijving.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Bedrijfsgebouwen	
- nieuwbouw	10 jaar
- gebruikerszaken	10 jaar
- Gebouw gebonden technische installaties	15 jaar
Overige materiële vaste activa	
- automatisering	3 – 10 jaar
- inrichting en inventaris	3 – 20 jaar

De doorberekende investeringen nieuwbouw betreffen het aandeel van het HCO in de kosten nieuwbouw ten behoeve van de gebruikerszaken. Deze post is op te splitsen in 2 grote delen namelijk gebruikerszaken met een afschrijvingstermijn van 10 jaar en gebouw gebonden technische installaties waarbij een afschrijvingstermijn wordt gehanteerd van 15 jaar.

Financiële vaste activa

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd als ze individueel een bedrag van € 1.000 te boven gaan.

Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door het HCO gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Het kortlopende deel van de aflossingsverplichtingen wordt onder de vlottende passiva gepresenteerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door het HCO gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

2.3.3. Toelichting op de balans

(bedragen x € 1)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (overige investeringen) met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12- 2011	Boekwaarde per 31-12- 2010
Bedrijfsgebouwen	607.168	631.740
- nieuwbouw	607.168	631.740
Overige materiële vaste activa	634.859	659.567
- automatisering	134.825	119.045
- inrichting en inventaris	500.034	540.522
Totaal	1.242.027	1.291.307

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2010	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijving desinvestering	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2011
Bedrijfsgebouwen						
- nieuwbouw	631.740	61.335	1.563	1.563	85.907	607.168
Overige materiële vaste activa:						
- automatisering	119.045	83.461	137.610	137.610	67.679	134.825
- inrichting en inventaris	540.522	34.333	15.576	15.576	74.821	500.034
Totaal	1.291.307	179.128	154.748	154.749	228.407	1.242.027

De kredieten voor investeringen worden beschikbaar gesteld via de in programma Bedrijfsvoering opgenomen afschrijvingskosten. De beschikbare budgetruimte voor 2011 tbv de afschrijvingen was begroot op € 375.000.

Investerings	in € `s
Kantoormeubilair	12.680
Kantoor machines	4.014
Automatiseringsapparatuur	78.045
Apparatuur & software tbv audiovisueel	21.270
Gebouw/installaties	14.803
Vloeren	20.442
Arbo	14.728
Tuin	13.147
Totaal	179.128

Tav het gebouw, tuin en kantoorruimten is er een upgrade geweest. Een aantal technische ruimten zijn omgebouwd naar volwaardige kantoorruimten. Dit betekende aanpassingen in gebouw en installaties. Daarnaast zijn in de kantoren de vloerbedekking vervangen. Ook zijn er een aantal aanpassingen geweest mbt de ARBO, zonweringen, aanschaf AED en luchtventilatie. Jaarlijks wordt er een deel van de automatiseringsapparatuur vervangen. De afschrijvingstermijn hierbij is 3 tot 5 jaar. Terwijl meubilair gebouwen in 10 jaar wordt afgeschreven

In 2011 hebben desinvesteringen plaatsgevonden met een boekwaarde van € 154.748. Het merendeel betrof reeds afgeschreven materialen welke inmiddels zijn afgevoerd. Slechts voor een klein deel betekende dit versnelde afschrijving (€ 3868), dit had betrekking op een andere wijze van zogenaamd inbellen op het netwerk. Hierdoor is het beveiligingsniveau gestegen (ter voorkoming van indringers op ons netwerk). De overige waren kleine bedragen daar het moment van vervanging niet altijd op het specifieke afschrijvingsmoment plaatsvindt.

Over 2011 was geen sprake van bijdragen van derden, direct gerelateerd aan de investering.

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Cumulatieve aanschafwaarden	2.714.227	3.424.036
Cumulatieve afschrijvingen	1.472.200	2.132.729
Totaal	1.242.027	1.291.307

De materiële vaste activa is geheel uit eigen middelen verkregen. Er is geen vaste activa verkregen uit sponsoring en bijdragen 'om niet'.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2011 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2010	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen/af- lossingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2011
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	452.725	0	0	76.517	0	376.208
Totaal	452.725	0	0	76.517	0	376.208

Het financieel vast actief betreft een in 2006 betaalde afkoopsom aan de Rijksgebouwendienst, ter vermindering van de toekomstige huurverplichtingen voor de komende 10 jaren voor het pand aan de Eikenstraat in Zwolle, startend in 2007 en eindigend in 2016. De financiële vaste activa is geheel uit eigen middelen verkregen. Er is geen vaste activa verkregen uit sponsoring en bijdragen 'om niet'.

VLOTTENDE ACTIVA

Kortlopende vorderingen

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31- 12-2011	Balans- waarde 31-12-2011	Balans- waarde 31-12-2010
Vorderingen op openbare lichamen		0	29.963
Overige vorderingen	3.578	3.578	3.769
Totaal	3.578	3.578	33.732

Per ultimo februari 2012 staat nog een bedrag van € 2372 open aan nog te ontvangen bedragen van handelsdebiteuren.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Kassaldi	1.706	819
Banksaldi	325.080	258.317
Girosaldi	0	0
Gelden onderweg	0	0
Totaal	326.786	259.136

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Vooruitbetaalde bedragen	50.652	61.114
Omzetbelasting		41.656
Nog te ontvangen bedragen	197.176	165.786
Totaal	247.827	268.556

De nog te ontvangen bedragen betreffen de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Project Geschiedenis op locatie	0	20.917
Te ontvangen inzake zakelijke dienstverlening	6.804	40.073
Te ontvangen bijdragen diverse projecten	79.927	
Project Genlias	350	11.206
Vooruitbetaalde kosten	10.535	
Rekening-courant St. Kadastrale Atlas	-84	77
Voorschot reiskosten	500	0
Overige te ontvangen bedragen	99.144	93.513
Totaal	197.176	165.786

PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Stand per 31-12-2011	Stand per 31-12-2010
Algemene reserve	-66.481	-147.119
Bestemmingsreserves:		
- Reserve extra rijksbijdrage 2009 t/m 2011	101.983	101.983
- Overige bestemmingsreserves	56.705	26.705
Nog te bestemmen resultaat	-13.560	110.637
Totaal	78.647	92.206

- Het HCO heeft als eerste prioriteit om de vaste lasten te laten dekken door de vaste baten. Het HCO is continue bezig om te kijken of er voordelen zijn te behalen door dingen anders te doen, samenwerking, in verdienen, etcetera
- In 2008 is een eenmalige rijksbijdrage van € 150.000 ontvangen om (financiële) knelpunten weg te werken. Dit bedrag is bij de bestemming van het jaarresultaat 2008 aan de Reserve eenmalige rijksbijdrage 2008 toegevoegd, ten behoeve van aanwending in de jaren vanaf 2009 tot en met 2012.
- Zodra er een structureel gezonde jaarlijkse exploitatie is ontstaan, zal er gewerkt gaan worden om het negatieve saldo op de algemene reserve in een nog nader te bepalen aantal jaren terug te brengen naar nihil.

Het verloop in 2011 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Stand 31-12- 2010	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-2011
Algemene reserve (A)	-147.119	80.637			-66.482
Reserve éénmalige Rijksbijdrage(B)	101.984				101.984
Overige bestemmings- reserves (C):					
-opleiding	2.173				2.173
-groot onderhoud		15.000			15.000
- collectieve aankoop		15.000			15.000
-materiële zorg	24.532				24.532
Nog te bestemmen resultaat (D)	110.637		-13.560		-13.560
Totaal	92.206	0	-13.560		78.647

A) Algemene reserve:

HCO is 2011 geëindigd met een negatief saldo op de Algemene Reserve van € 66.500. Bij de besprekingen om te komen tot een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling dient dit knelpunt, "negatief eigen vermogen", mee genomen te worden.

Het nog te bestemmen negatief resultaat 2011 moet nog worden toegekend aan een nader te bepalen post. Het voorstel dient te worden geaccordeerd tijdens de bestuursvergadering.

B) Reserve eenmalige rijksbijdrage :

In 2008 heeft er veelvuldig overleg plaatsgevonden tussen het HCO en de gemeente Zwolle en het Nationaal Archief. Het HCO heeft al kritisch gekeken naar mogelijkheden en een aantal zijn al doorgevoerd (niet opvullen ontstane vacatureruimte en bezuinigen op gelden ten behoeve van tentoonstellingen). In 2008 is een eenmalige rijksbijdrage van € 150.000,- ontvangen om (financiële) knelpunten weg te werken. Dit bedrag is bij de bestemming van het jaarresultaat 2008 aan de Reserve eenmalige rijksbijdrage 2008 toegevoegd ten behoeve van een aanwending in de jaren vanaf 2009.

C) Overige bestemmingsreserves:

De overige bestemmingsreserves zijn gevormd middels resultaatbestemming in de afgelopen jaren of door reeds gereserveerde bedragen uit de algemene reserve voor specifieke doeleinden te oormerken.

- Reserve opleiding: Vooralsnog blijft deze post bestaan, totdat er een verzoek komt van de directeur van HCO om deze gelden te besteden.
- Reserve materiële zorg: Ook hier geldt dat deze post blijft bestaan, totdat er een verzoek komt van de directeur van HCO om deze gelden te besteden.
- Reserve Groot onderhoud: Deze reserve is tbv het onderhouden van de houten vloer/trap in de geschiedenisshal.
- Reserve Collectie aankopen: Met enige regelmaat(om de 2-3 jaar) wordt er op de markt een uniek stuk aangeboden mbt Zwolle en/of Overijssel. Met deze reserve heeft HCO al een deel of geheel de financiering van het unieke stuk gereed.

D) Nog te bestemmen resultaat:

Het resultaat voor bestemming van boekjaar 2011 is besproken en geaccordeerd. Dit betekent dat het negatief resultaat € 13.560 ten laste van de reserve eenmalige rijksbijdrage 2008 wordt gebracht. In de huidige overzicht verloop van de reserves(pagina 38) is hier niets van terug te zien.

Als bijlage ligt nu ter behandeling het voorstel "Het te bestemmen resultaat van 2011". In de jaarrekening 2012 zal het te bestemmen resultaat zijn verwerkt.

Het totale eigen vermogen bedroeg per 31 december 2011 € 78.647. Het akkoord van het bestemmingsvoorstel door het Algemeen bestuur heeft geen invloed op het negatieve saldo van de Algemene reserve(€ 66.481).

Langlopende schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Tabel langlopende schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Onderhandse leningen - binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.133.333	1.246.667
Totaal	1.133.333	1.246.667

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2010:

	Saldo 31-12-2010	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2011
Onderhandse leningen	1.246.667	0	113.333	1.133.334
Totaal	1.246.667	0	113.333	1.133.334

Ingaande 10 april 2006 is een vaste geldlening bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten met een looptijd van 15 jaar tegen een vaste rente van 4,17% per jaar. De totale rentelast voor het jaar 2010 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 53.364.

De jaarlijkse aflossingverplichting is gesteld op € 113.333.

De met deze lening samenhangende aflossing- en renteverplichtingen zijn als volgt weer te geven:

	tot en met 2014	tot en met 2019	tot en met 2021
Aflossingsverplichtingen BNG	453.332	1.019.997	1.246.667
Renteverplichtingen BNG	165.742	266.699	274.005

VLOTTENDE PASSIVA

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Bank- en girosaldi (A)	31	
Overige schulden (B)	399.285	276.622
Totaal	399.316	276.622

A) Bank- en girosaldi:

In 2007 is een krediet in rekening-courant met de SNS Bank N.V. afgesloten, met een limiet van € 750.000,-. Hiervoor zijn geen zekerheden gesteld.

B) Overige schulden:

Per ultimo februari 2012 staat er een bedrag open van € 241004,14. Dit betreft de huur over het 4^e kwartaal aan de RGD(€ 234.000). Deze achtergestelde betaling is als drukmiddel om na 5 jaar toch een keer het klimaat goed uit te regelen.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Nog te betalen bedragen	154.916	139.052
Van overheden c.a. ontvangen nog te besteden specifieke uitkeringen	340.178	434.956
Vooruit ontvangen bedragen	90.070	115.953
Totaal	585.163	689.961

De vooruit ontvangen bedragen betreffen de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Project "Identiteit van Overijssel"	0	30.020
Vooruit ontvangen Rijksgebouwendienst	77.000	67.046
Overige vooruit ontvangen bedragen	13.070	18.887
Totaal	90.070	115.953

Het verloop van de van overheden c.a. ontvangen nog te besteden specifieke uitkeringen is als volgt:

	Saldo 1-1-2011	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo 31-12-2011
Metamorfoze (052)	44.787	15.533	60.320	0
Digi Wijnenaar(b)	0	1.500	0	1.500
Themis (072)	23.127	500	23.627	0
Basisdigi Hist filmmateriaal (079)	97.681	0	85.808	11.872
Bewerking archief Woonwagenwerk(085)	11.061	0	11.061	0
Arameëers in Twente(206)	0	45.000	25.205	19.795
Deskundigheidsbevordering(207)	0	180.000	54.172	125.828
Ges aalanden (230)	7.012	3.272	10.284	0
Mijn Stad Mijn Dorp(241)	127.988	107.460	235.448	0
Rituele depots (270)	0	13.388	13.388	0
Razzia in Staphorst(326)	6.500	500	677	6.323
De streek centraal (330)	38.890	10.000	25.460	23.430
De streek centraal (330)	5.000	0	0	5.000
Minderheden in Zwolle Molukkers(340)	20.000	10.000	24.549	5.451
Kamer van koophandel Oost Ned (415)	14.876	0	1.653	13.222
Inventaris arch rechtnk almelo (425)	1.628	0	1.628	0
Dekanaat twente (426)	6.933	2.750	0	9.683
Versterking regionale functie HCO	27.615	270.000	199.541	98.074
Tijdschrift MSMD	0	20.000	0	20.000
Totaal	433.097	679.903	772.820	340.178

De nog te betalen bedragen betreffen de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2011	Boekwaarde per 31-12-2010
Loonheffing	75.611	19
Pensioen en VUT	0	0
Omzetbelasting	2.684	0
Subtotaal belastingen en premies soc. verzekeringen	78.295	19
Huisvestingskosten	25.665	53.383
kruisposten gas	2.859	3.371
Personeelskosten		
Accountantskosten	15.000	2.856
Netto lonen	-379	2.195
Kosten diverse projecten	0	40.405
Rente en kosten bankrekeningen		
Rente lening o/g tot einde boekjaar	33.476	36.823
Diversen		0
Totaal	154.916	139.052

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Waarborgen en garanties

Het HCO heeft geen waarborgen en garanties verstrekt.

Langlopende financiële verplichtingen

Het HCO is voor een aantal toekomstige jaren gebonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

- a. Huurovereenkomsten met Rijksgebouwendienst met betrekking tot het bedrijfsspecifieke gebouw aan de Eikenstraat 20 te Zwolle;
- b. Operationeel leasecontract: Ten behoeve van het printen en kopiëren heeft HCO met RICOH ultimo 2010 een contract afgesloten voor 3 jaar.

2.3.4. Toelichting op de programmarekening

Belangrijke verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging moeten systematisch worden toegelicht voor ieder afzonderlijk onderdeel van de programmarekening.

Programma 1: Bedrijfsvoering

Hier wordt per programma de financiële uiteenzetting weergegeven analoog aan het overzicht van baten en lasten, zoals dat is opgenomen in de financiële begroting van het desbetreffende jaar.

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Baten	3.585.238	3.458.013	3.504.124
Lasten	3.519.651	3.507.493	3.453.191
Resultaat vóór bestemming	65.587	-49.480	50.933
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0
Resultaat ná bestemming	65.587	-49.480	50.933

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging zijn:

Bedrijfsvoering	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010	Vershil
Baten:				
- lumpsum Rijk	2.152.841	2.031.323	2.077.434	121.518
- lumpsum Gemeente	1.432.397	1.426.690	1.426.690	5.707
- subsidie ID-banen	0	0	0	0
Totaal baten	3.585.238	3.458.013	3.504.124	127.225
Lasten:				0
Personeelskosten	1.833.605	1.783.493	1.800.850	50.112
Afschrijvingskosten	304.924	375.000	344.391	70.076
Huisvestingskosten	1.131.842	1.137.500	1.111.804	5.658
Organisatiekosten	249.280	211.500	196.146	37.780
Buitengewone lasten	0	0	0	0
Totaal lasten	3.519.651	3.507.493	3.453.191	12.158
Resultaat vóór bestemming	65.587	-49.480	50.933	115.067

De grootste verschillen werden veroorzaakt door:

Baten

Lumpsum Rijk is gestegen t.o.v. 2010. Na gesprekken tussen Rijk, gemeente Zwolle en HCO begin 2011 mbt de index 2010, is de index eenmalig overgemaakt (ca. € 28.500). Middels een brief in december 2011 heeft het ministerie ons laten weten dat de compensatie van gestegen kosten voor 2011 wordt uitbetaald.

Personeelskosten

Een aantal factoren heeft er voor gezorgd dat de realisatie hoger was dan begroot. Op basis van 1^e signalen werd rekening gehouden met uitstroom tgv fpu. De realiteit was dat de feitelijke uitstroom later was dan was begroot. Daarnaast hebben we extra inzet moeten regelen tgv langdurige een zieke.

Ook was er een overschrijding van scholingskosten, personeels en administratiekosten bij elkaar ca. € 10.000. Deze plussen en minnen leveren een lastenpost op die € 50.000 meer is dan was begroot.

Afschrijvingskosten

In de planning was opgenomen dat HCO in 2010 een externe storage zou aanschaffen om de met provinciaal geld gefinancierde gedigitaliseerde films te bewaren en te presenteren. Het proces tot uitbesteden van het digitaliseren van de films heeft pas in het najaar 2010 plaats gevonden. Oplevering van de gedigitaliseerde films vond plaats in 2011. In het

voorjaar heeft de leverancier een definitieve offerte uitgebracht mbt externe storage met een contractduur van 3 jaar. In de bestuursvergadering van juni 2011 is besloten om het contract te tekenen voor 1 jaar met de optie van verlenging indien HCO geen bezuinigingen opgelegd krijgt met 1 januari 2013. Dit betekende dat het investeringsniveau definitief naar beneden gesteld kan worden(ca. € 300.000).

Huisvestingskosten

De realisatie ligt ca. € 5.500 onder de begroting. Een kleine huurstijging(€ 14.000), hogere schoonmaakkosten(€ 4000) en hogere overige huisvestingskosten(€ 2.000) werden goedge maakt door lagere energiekosten(€ 18.000) en een aantal kleine kostenposten zorgt voor een positief bedrag t.o.v. de begroting.

Organisatiekosten

De realisatie 2011 is ca. € 40.000 hoger dan de begroting. Sowieso komt dit voor een groot deel tgv de externe storage. De externe storage moet ingericht worden lokaal en bij de externe locatie, dit brengt eenmalige kosten met zich mee. Waarvan een deel in 2011 is gefactureerd. Ook het bureau wat ons bijstaat om het netwerk tbv de medewerkers en bezoekers operationeel te houden is vaker opgeroepen om problemen op te lossen dan voorzien was in het bestaande contract. Gezien de toenemende complexiteit van systemen is dit een toenemend risico.

Programma 2: Producten & Diensten

Hier wordt per programma de financiële uiteenzetting weergegeven analoog aan het overzicht van baten en lasten, zoals dat is opgenomen in de financiële begroting van het desbetreffende jaar.

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Baten	859.557	580.580	1.002.678
Lasten	925.494	478.600	908.403
Resultaat vóór bestemming	-65.936	101.980	94.275
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0
Resultaat ná bestemming	-65.936	101.980	94.275

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging zijn:

Producten & Diensten	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010	Vershil
Baten:				
Programmagelden	0	0	0	0
Collectiebehoud en beheer	151.799	83.000	85.114	68.799
Collectievorming	885	0	2.193	885
Collectie is toegankelijk	120.497	5.000	214.879	115.497
Presentaties	453.203	313.000	375.925	140.203
Educatie	41.459	2.000	102.860	39.459
Zakelijke dienstverlening	62.381	177.580	190.736	-115.199
Overige projecten	0	0		0
Opbrengsten dienstverlening	29.334	0	30.971	29.334
Totaal baten	859.557	580.580	1.002.678	278.977
Lasten:				
Collectiebehoud en beheer	122.877	54.000	56.920	68.877
Collectievorming	21.629	33.000	30.974	-11.371
Collectie is toegankelijk	111.841	47.500	199.503	64.341
Presentaties	582.052	312.500	488.914	269.552
Educatie	55.600	5.000	79.295	50.600
Zakelijke dienstverlening	20.226	24.100	42.905	-3.874
Onvoorzien	0	2.500	0	-2.500
Kosten dienstverlening	11.268	0	9.892	11.268
Totaal lasten	925.494	478.600	908.403	446.894
Resultaat vóór bestemming	-65.936	101.980	94.275	-167.916

De grootste verschillen werden veroorzaakt door:

Programmagelden en Collectiebehoud en beheer

Zowel aan de baten als de lasten kant is er een stijging van € 68.000 tov de begroting. Veroorzaker hiervan was het project Metamorfoze. De inkomsten stroom is nagenoeg gelijk aan de uitgaven.

Collectievorming

Ten gevolge van de uitloop van project Basis Digitalisering waren minder kosten tbv de storage en minder tijd om activiteiten te doen. Dit betekende € 11.000 minder uitgaven dan was begroot.

Collectie is toegankelijk

Extern gefinancierde projecten zorgen voor meer inkomsten en automatisch meer uitgaven. De som baten en lasten leverde een klein positief resultaat op(€ 9000) . Themis en Archief Woonwagenwerk leverde een positieve bijdrage van totaal € 34.000. De kosten zijn vaste onderdelen, onlosmakelijk verbonden aan het toegankelijk maken van de collectie, namelijk tbv het systeem MAIS, Burgerlijke stand, Digitale land.

Presentaties

Het grootste financiële project is Mijn Stad, Mijn Dorp, baten en lasten bedragen resp. € 230.000 en € 235.000. De eindafrekening van het project vindt plaats in 2012.

De totale baten waren € 453.000 en de lasten € 582.000. Het verschil wordt bepaald door de vaste posten tbv de dienstverlening, zoals PR en Communicatie, Genlias, Beeldbank, HCO-website, inventarissen op internet via Archieven.nl, tentoonstellingen, website watwaswaar.nl.

Educatie

Er zijn meer inkomsten gegenereerd dan was ingeschat. Dit ivm de extra bijdrage uit de 3 ton van de provincie. Hierdoor waren we in staat om extra capaciteit in te huren en een educatieve tentoonstelling te organiseren, wat extra kosten met zich mee bracht.

Zakelijke dienstverlening

Zakelijke dienstverlening heeft een positief resultaat gehaald van € 42.000. Veel minder dan was begroot, nl € 135.000. Bij het indienen van de begroting was aangegeven dat dit een groot risico zou zijn. Ook voor 2012 zal deze daling doorzetten.

Algemene dekkingsmiddelen

Eenmalige rijksbijdrage

Eind 2008 heeft HCO van het Rijk een eenmalige bijdrage ontvangen om eventuele tekorten op te vangen in de periode na 2008. Het bestuur heeft besloten dat met ingang van 2009 deze reserve gebruikt gaat worden om de tekorten op de exploitatie op te vangen totdat de decentralisatie een feit is. Het tekort van 2011 dient ten laste van de reserve te worden gebracht. Ten gevolge van een positief resultaat voor boekjaar 2010 is het saldo blijven staan op ca. € 102.000. Na het besluit van het Bestuur zal het resultaat van 2011 tlv deze reserve worden gebracht.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De overige algemene dekkingsmiddelen kunnen als volgt worden gepresenteerd:

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Overige algemene dekkingsmiddelen	2011		2010
Baten	22.251		8.023
Lasten	0		0
Saldo	22.251	0	8.023

Onder de algemene dekkingsmiddelen zijn de incidentele lasten en baten over voorgaande jaren verantwoord.

De belangrijkste baten betreffen:

- Depot huur 2010
- Vrijval van enkele projectsaldo's, waarbij de verwachte kosten lager zijn uitgevallen dan was verwacht.
- Compensatie stroomstoring

Saldo financieringsfunctie

	Realisatie		Realisatie 2010
	2011	Begroting 2011	
Baten	14.020	0	10.999
Lasten	48.953	50.000	53.585
Saldo	-34.933	-50.000	-42.586

De over 2011 verschuldigde rente op leningen en kredietfaciliteiten bedraagt € 48.953. De van de financiële instelling ontvangen rentevergoedingen op creditsaldi bedraagt € 14.020.

In de begroting is hiervoor € 50.000 opgenomen onder het programma Bedrijfsvoering.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Omschrijving programma	Begroting 2011			Realisatie 2011			Begrotings afwijking			Waarvan Onrechtmatig		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	3.458	3.507	-49	3.585	3.520	66	-127	-12	-115	00	00	00
Prod. & Diensten	581	479	102	860	925	-66	-279	-447	168	00	00	00
Subtotaal programma's	4.039	3.986	53	4.445	4.445	-0	-406	-459	53	00	00	00
Algemene dekkingsmiddelen:												
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	14	49	-35	-14	-49	-63	00	00	00
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	22	0	22	-22	0	-22	00	00	00
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	0	0	0	36	49	-80	-36	-49	-85	00	00	00
Resultaat vóór bestemming	4.039	3.986	53	4.481	4.494	-13	-442	-508	-32	00	00	00
Toevoeg./onttrekking aan reserves:												
Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	00	00	00
Prod. & Diensten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	00	00	00
Subtotaal reservemutaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	00	00	00
Resultaat ná bestemming	4.039	3.986	53	4.481	4.494	-13	-442	-508	-32	00	00	00

Analyse begrotingsafwijkingen

Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet kunnen – behoudens de uitzonderingen ex artikel 208 en 209 Gemeentewet – slechts lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties worden genomen tot de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht. Lastenoverschrijdingen zijn onrechtmatig, maar behoeven veelal niet door de accountant in de oordeelsvorming te worden meegenomen.

Hiervoor is ook reeds per programma en voor de algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor en na wijziging.

Bij dit totaaloverzicht wordt aanvullend nog de volgende toelichting gegeven:

Programma bedrijfsvoering

De begroting 2011 laat een begrotingsafwijking zien van € 115.000 zien. In de realisatie is dit een positief resultaat geworden(€ 66.000). Loonkosten van een medewerker doorbelasten in een project, verschuiven van investeringen naar exploitatielasten en op valreep toekennen van index 2011 van het Rijk zijn wel de voornaamste redenen dat het is omgebogen. Voor 2012 betekent dat de storagekosten volledig in de exploitatie zit. Of in 2012 de mogelijkheden er weer zijn om loonkosten door te belasten is op dit moment nog te vroeg om te zeggen.

Programma Producten en diensten

De begroting laat een tekort zien ipv een overschot. Verschil € 168.000. De grootste veroorzaker is wel de zakelijke dienstverlening, namelijk € 135.000 lager dan was begroot. Daarnaast was er een stijging in de structurele kosten van

Presentaties, met name door meer content namen de lasten toe. Ook waren de inverdieneffecten op andere projecten (geen zakelijke dienstverlening) minder dan was ingeschat.

Sowieso zorgt altijd een mix van factoren voor het resultaat. De looptijd van projecten is divers (maanden, tot jaren) en ook de inkomsten en kosten (soms eerst kosten en later inkomsten of een variant). Daarnaast moeten kosten worden opgenomen in het jaar waarop ze betrekking hebben. Opbrengsten of delen hiervan kunnen worden geboekt, mits een toezegging is van een bijdrage. Verder hebben wij bij een aantal projecten de loonkosten kunnen doorbelasten. Een aantal projecten zijn positief afgesloten.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Het HCO stelt drie keer per jaar een aangepaste begroting (eindejaarsverwachting) op. Deze wordt besproken in het bestuur. Bestuur accordeert de eindejaarsverwachting (eventueel met een aanvullende notitie).

Daarnaast stelt HCO zich op als cultureel ondernemer, dit betekent dat toch ondernemersrisico wordt genomen, zij het beperkt. Kansen opzoeken, maar ook creëren is een onderdeel van dit ondernemen.

Informatie Wet Openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

Bij het Historisch Centrum Overijssel heeft geen overschrijding van het maximum salaris in het kader van de Wet Openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens plaatsgevonden.

2.3.5. Incidentele baten en lasten

In de jaarrekening zijn de volgende incidentele baten en lasten verantwoord.
(N=nadelig, V=voordelig):

	2011	2010	2009
Overige algemene dekkingsmiddelen			
- Afrekeningen voorgaande jaren:			
baten	22.000 V	8.000 V	28.000 V
lasten	<u> -</u>	<u> -</u>	<u>62.000 N</u>
	22.000 V	8.000 V	34.000 N
Programma Bedrijfsvoering:			
- Extra afschrijving	<u> -</u>	<u> -</u>	<u>28.000 N</u>
Totaal	22.000 V	8.000 V	62.000 N

2.4. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d van de Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Zwolle, Xxxxxxxxl 2012

BIJLAGEN

Bijlage I

Overzicht van aanwinsten en verliezen 2011

1. Archieven

1.1. Overheidsarchieven

Van de GGD IJsselland te Zwolle:

Archief van de Geneeskundige en Gezondheidsdienst (GGD) te Zwolle, (1963)1974-1988(1993), 3 m.

Van de Centrale Archief Selectie (CAS) te Winschoten:

Archieven van de Notarissen in Overijssel, 1926-1935, 94 m.

Totaal aangewonnen overheid: 97 m.

1.2. Particuliere archieven

Van A.W. Kreulen te Zwolle:

Collectie A.W. Kreulen, 1965-2003, 0.12 m.

Van P. van der Staak te Zwolle:

Collectie P. van der Staak, 1954-2002, alsmede het archief van de Stichting Gitaarweken Zwolle, 1970-1993, 0.5 m.

Van het College van Kerkrentmeesters van de Nederlands Hervormde gemeente 'De Baak' te Hasselt:

Archief van de Nederlands Hervormde Vereniging ter bevordering van het kerkelijk medeleven te Hasselt, later Nederlands Hervormde gemeente 'De Baak' te Hasselt, 1956-2004, 5.5 m.

Van het bestuur van de F.E. baron Mulertstichting te Ommen:

Archief van de familie Mulert, 1643-1987, 0.75 m.

Van R.V. van den Berg te Heino:

Archivalia betreffende het Jeugd- en opbouwwerk te Zwolle, 1954-2005, 0.37 m.

Van J.W. Oonk te Zwolle:

Archief van de Zwolse Zangraad, 1986-2006, 1 m.

Van het bestuur van de Stichting Zwols Popfront te Zwolle:

Archief van de Vereniging, later Stichting Zwols Popfront, en Muzikantenvereniging Zwols Popfront, 1982-2011, 1.25 m.

Van L. Spaans te Alkmaar:

Aanvulling op het archief van Machinefabriek Dijkers en Co. N.V. te Hengelo, 1889-1891, 0.37 m.

Van het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Kerk te Haaksbergen:

Aanvulling op het archief van de Nederlands Hervormde gemeente te Haaksbergen, 1898-2000, 2.5 m.

Van M.K.J. Weijkamp te Zwolle:

Archief van M.K.J. Weijkamp te Zwolle, 1946-2010. 0.12 m.

Van de Commission Wallonne te Leiden:

Archief van de Waalse Kerk te Zwolle, 1726-1816, 1931-1942, 0.5 m.

Van H. Werkman te Amersfoort:

Aanvulling op het archief van en documentatie betreffende de schrijver J.K. van Eerbeek, 1900-2010, 0.25 m.

Van M. van Wijk te Nagele:

Archief van de Unie van Vrijwilligers Overijssel, 20^e eeuw, 0.5 m.

Van de erven Te Riet te Amsterdam.,

Archief en documentatie van H.A. te Riet, oud-gedeputeerde, 20^e eeuw, 2 m.

Van ds. H.P. van der Horst te Boxmeer,

Archief van de familie Van der Horst-Schurink, 19^e-20^e eeuw, 0.5 m.

Van de Stichting Edwina van Heek te Enschede:

Archief van de Spinnerij Oosterveld te Lonneker, (1884) 1911-1964, 2.12 m.

Van H. N. Hes te Zaandam:

Vriendenalbum ter gelegenheid van het 40-jarige huwelijksjubileum van het echtpaar Danneboom-Katz te Zwolle, 7 mei 1942, 0.05 m.

Van G. Bloch-Mossé te San Francisco:

Dagboeken en fotoalbums van Gerda Bloch (Berlijn 1925) en Doris Bloch (Berlijn 1928-Bethesda 2003) betreffende hun jeugdjaren in Berlijn en hun verblijf in Nederland 1939-eind jaren 1940. Digitaal duplicaat.

Verlies

Aan de Stichting Edwina van Heek te Enschede:

Archiefbescheiden van particuliere aard uit het archief van *Van Heek en Co., 1817-1968 (1979)*, en de *N.V. Boekelosche Stoomblekerij, 1888-1965*, (archiefbloknummer 166), 19^e-20^e eeuw, 1 m.

Totaal aangewonnen particulier: 17.5 m.

2. Beelddocumenten

Van diverse schenkers en bruikleengevers:

10.627 objecten (kaarten, tekeningen, prenten, foto's, dia's, films, video's, CD's, DVD's, geluidsdragers), 19^e – 20^e eeuw.

3. Bibliotheekmaterialen

Reguliere aanwinsten door aankoop of schenking: 338 titels

Bijlage II

Overzicht van gereed gekomen archiefinventarissen en plaatsingslijsten

A. Gevers, Inventaris van het archief van de familie Mulert, 1643-1987, 0.75 m.

R. de Jong, Inventaris van het archief van de Vereniging Zwols Popfront, 1982-1994, later Stichting Zwols Popfront, 1995-2011, alsmede het archief van de Muzikantenvereniging Zwols Popfront, 1994-1998, 1.5 m.

A. Kiers, V. Sleebe, Plaatsingslijst van de leggers van De Stentor-Zwolse Courant en voorlopers, 1791-2012, 208 m.

A. Mensema, Inventaris van het archief van de Hoge Bank en Klaring van Overijssel, 1530 - 1798, 24 m.

J. Seekles, e.a.:

Plaatsingslijst van een aanvulling op het archief van de Reumapatiëntenvereniging (RPV), regio Zwolle, 2003-2011, 0.24 m.

Inventaris van een aanvulling op het archief van de Stichting de Gasthuizen te Zwolle, 1902-2009, 1 m.

Plaatsingslijsten van het archief en de muziekbibliotheek van het Onze Lieve Vrouwe Sengerskoor te Zwolle, (1498) 1811-1991, 4.5 m.

Plaatsingslijst van een aanvulling op het archief van J.K. van Eerbeek (ps. M. Boss), 1900-2010, 0.24 m.

Inventaris van het archief van de St. Cyriacusparochie te Dalfsen, (1428) 1859-2007, 5 m.

Plaatsingslijst van het archief van de Zwolse Balletschool, (1928) 1963-1993, 0.36 m.

Inventaris van het archief van de Stichting Woonwagenwerk Overijssel, met gedeponeerde archieven, (1955) 1981-1997 (2005), 3.24 m.

Plaatsingslijst van het archief van de Geregionaliseerde Brandweer Noord-Overijssel, later Brandweer Regio IJsseldelta te Zwolle, (1969) 1976-1987, 1.5 m.

Plaatsingslijst van het archief van de Sociaal Economische Advies Raad te Zwolle, 1970-1984, 0.5 m.

Plaatsingslijst van het archief van het Recreatieschap West-Overijssel te Zwolle, 1968-1988, 4 m.

Plaatsingslijst van het archief van de Recreatiegemeenschap "Vechtstreek" te Hardenberg, 1969-1987, 3 m.

Plaatsingslijst van het archief van het Openbaar Lichaam Vuilverwerking Noord-Oost Overijssel te Hardenberg, (1971) 1973-1987 (1989), 1.24 m.

Plaatsingslijst van het archief van de Stichting Waterland Overijssel, 1992-1997, 0.62 m.

Plaatsingslijst van de krantenleggers van de Wijkkrant "de Assendorper" te Zwolle, 1997-2008, 0.5 m.

Plaatsingslijst van het archief van de Geneeskundige en Gezondheidsdienst Zwolle en omstreken, (1963) 1974-1988 (1992), 3 m.

Plaatsingslijst van de collectie A.W. Kreulen, 1965-2003, 0.12 m.

Plaatsingslijst van archivalia betreffende het Jeugd- en Opbouwwerk te Zwolle, 1954-2005, 0.36 m.

Plaatsingslijst van een aanvulling op het archief van het Zuiveringsschap West-Overijssel, 1974-2000, 0.24 m.

V. Sleebe, Plaatsingslijst van het archief van Openbare lagere school II, later De Oosterenk (Finse School) te Zwolle, 1871-2000, 0.25 m.

V. Sleebe, Inventaris van het archief van textielhandel Baron en voorgangers te Hellendoorn, 1815-1971, 7.5 m

J. Wigger, Inventaris van een aanvulling op het archief van de familie Van Dedem-Zubli, 1908-1989, 1.4 m.

Wigger, J.H., Inventaris van het archief van het Kamp Ommen, later Arbeitseinsatzlager 'Erika' te Ommen (1941-1945), 0.4 m.

Totaal bewerkt en voor publiek ontsloten: 273.5 m.

Bijlage III

Lijst van publicaties van medewerkers

F. W.J. van den Berg, 'Hellendoorn: Volkssanatorium voor Borstlijders. De genezing van de teringlijders', in: Wim Coster en Jan ten Hove (red.), *Overijssel. Plaatsen van herinnering* (Amsterdam / Zwolle 2011), pp. 182 – 195.

F.W.J. van den Berg, Teksten over de bestuurlijke geschiedenis van Overijssel, over familienamen in het Vechtdal en over toerisme en recreatie ten behoeve van: Jan Neefjes, Otto Brinkkemper, Luc Jehee en Wim van de Griendt (red.), *Cultuurhistorische atlas van de Vecht. Biografie van Nederlands grootste kleine rivier* (Zwolle 2011).

W. Coster, *Twee eeuwen recht en wet. Het arrondissement Zwolle-Lelystad in fasen, facetten en figuren.* (Zutphen 2011)

W. Coster, 'Overijssel in plaatsen van herinnering. Ten geleide', in: Wim Coster en Jan ten Hove (red.), *Overijssel. Plaatsen van herinnering* (Amsterdam / Zwolle 2011), pp. 13-17.

W. Coster, 'Elf dames zonder enig spoor', in: *MijnStadMijnDorp. Historisch tijdschrift Overijssel*, 2 (2011), afl. 2, p. 8.

W. Coster en M. Satink, 'Wehkamp. Schuur in Slagharen werd 'uw warenhuis thuis'', in: *MijnStadMijnDorp. Historisch tijdschrift Overijssel*, 2 (2011), afl. 2, pp. 10-15.

W. Coster, 'De geur van Buisman', in: *MijnStadMijnDorp. Historisch tijdschrift Overijssel*, 2 (2011), afl. 3, p. 8.

W. Coster, 'Leven met het verleden op en om het erf', in: *MijnStadMijnDorp. Historisch tijdschrift Overijssel*, 2 (2011), afl. 5, p. 30-31.

W. Coster, 'Meer dan een eeuw tellen, tikken en toetsen', in: *MijnStadMijnDorp. Historisch tijdschrift Overijssel*, 2 (2011), afl. 5, p. 32.

W. Coster, 'Een leven vol spanning', in: *MijnStadMijnDorp. Historisch tijdschrift Overijssel*, 2 (2011), afl. 6, pp. 28-29.

W. Coster, G. Chr. Kok, K.G.F., van der Kraats, 'De rekrutering van het corps. Een vergelijkend onderzoek naar de leden van de rechtbanken te Rotterdam en Zwolle', in: M.W. van Boven en P. Brood (red.), *Tweehonderd jaar rechters* (Hilversum 2011), pp. 113-152.

A.M.C. Evertse-Crince Le Roy, G.J.M. Hannink, M.N. Noordman, P.W.J. den Otter, J.H.G. Schmit en J.H. Wigger, *Kadastrale Atlas Overijssel 1832 Tubbergen. Tekstdeel en kaartenmap.* (Zwolle 2011).

A.J. Gevers en A.J. Mensema, *Landgoed Huis De Colckhof Laag Zuthem* (Laag Zuthem 2012).

W.H. Huijsmans, *Running on history*. Themanummer van het Zwols Historisch Tijdschrift, jrg 28, nr. 1, bij gelegenheid van het afscheid van de auteur als archivaris bij het HCO.

M. Mencke, 'Collendoorn.: Joods werkkamp Molengoot', in: Wim Coster en Jan ten Hove (red.), *Overijssel. Plaatsen van herinnering* (Amsterdam / Zwolle 2011), pp. 51-61.

P.W.J. den Otter, *Verzetsbiografie Jan van Delft (1920-2010)*, in: http://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_van_Delft

P.W.J. den Otter, *Luise Aronstein (1874-1949) en Rolf Engelbrecht (1904-1966)*, in: <http://www.communityjoodsmonument.nl/page/229535/nl>

V.C. Sleebe, 'Van kleermakerij tot drogisterij. Een Oost-Nederlandse plattelandstextielhandel in de negentiende en twintigste eeuw', in: *Textielhistorische Bijdragen* 51 (2011), pp. 7-23.

V.C. Sleebe, 'Enter: de Enterse Zomp. Relict van de kleine scheepvaart in Overijssel', in: Wim Coster en Jan ten Hove (red.), *Overijssel. Plaatsen van herinnering* (Amsterdam / Zwolle 2011), pp. 123-133.

V.C. Sleebe, 'Ootmarsum: Openluchtmuseum. De zoektocht naar het 'authentieke' Twente', in: Wim Coster en Jan ten Hove (red.), *Overijssel. Plaatsen van herinnering* (Amsterdam / Zwolle 2011), pp. 357-367.

E. Smit, 'Deventer: Klooster. Zwarte lagen vergeten verleden', in: Wim Coster en Jan ten Hove (red.), *Overijssel. Plaatsen van herinnering* (Amsterdam / Zwolle 2011), pp. 97-107.

E. Smit, 'Circusolifant in nood', in: *MijnStadMijnDorp. Historisch tijdschrift Overijssel*, 2 (2011), afl. 6, p. 8.

B. de Vries, 'Preken met de pen', in: F. Hoekstra (red.), *Moderne Devotie. Terug naar de bron met Geert Grote (1340-1384) & Thomas a Kempis (ca. 1380-1471)* (Zwolle 2011), pp. 75-97.

J.H. Wigger, *Rondom Veldwijk in Tubbergen, verhalen over een molen, een herenhuis, een burgemeester en een notaris* (Hengelo 2011).

Bijlage IV

Bestuurs- en redactielidmaatschappen

F. van den Berg

Secretaris van de Uutgeverije 'n Boaken, uitgeverij voor boeken over de geschiedenis en streektaal van Hellendoorn-Nijverdal en omgeving

W. Coster

Hoofdredacteur van MijnStadMijnDorp, Historisch Tijdschrift Overijssel

Redactielid www.wieisweinoverijssel.nl

A. Gevers

Redactielid van de Overijsselse Historische Bijdragen (OHB)

Bestuurslid van de Stichting Werkgroep Adelsgeschiedenis

W. Huijsmans

Redactielid van het Zwols Historisch Tijdschrift (ZHT)

Lid van de Werkgroep Straatnaamgeving van de gemeente Zwolle

R. de Jong

Secretaris van het Nationaal Overleg Regionale Audiovisuele Archieven (NORAA)

P. den Otter

Voorzitter van de Beheerraad Genlias

Voorzitter van de Stichting Kadastrale Atlas van Overijssel van 1832

J. Seekles

Lid van de Werkgroep Straatnaamgeving van de gemeente Zwolle

V. Sleebe

Secretaris van het bestuur van de Vereniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis (VORG)

Redactielid van de Textielhistorische Bijdragen (THB)

Redactielid van Virtus, Jaarboek voor Adelsgeschiedenis

E. Smit

Secretaris van het bestuur van de Vereniging de Topografisch-Historische Atlas (VTHA)

S. Tjaarda

Penningmeester van het bestuur van de Stichting Archief Publicaties (SAP) tot oktober 2011.

B. de Vries

Voorzitter van de Stichting Archief Programmatuur (STAP)

Voorzitter kwaliteitsraad Twentse Taalbank

Lid van de PBO van RTV Zwolle

Lid van de Commissie Straatnaamgeving van de gemeente Zwolle

Lid van de Raad van Toezicht van het Cultuur Historisch Centrum Vollenhove

J. Wigger

Penningmeester van het bestuur van de Stichting Werkgroep Adelsgeschiedenis